

Før du læser: alle links i dette dokument fører væk herfra, så søg tilbage manuelt.

Terningen (regulært Hexaeder) består af følgende tal-optællinger:

- 4 Tvær- og 12 sidediagonaler**
- 6 Sider**
- 8 Hjørner**
- 12 Kanter**

Kan hexagrammet ses rumligt udtrykt i terningen, med dens seks sider, otte hjørner og tolv kanter ?

- med de seks kardinalretninger:

LIGE OP
LIGE NED
LIGE FREM
LIGE TILBAGE
LIGE TIL DEN ENE SIDE og
LIGE TIL DEN MODSATTE SIDE

(alle øvrige retninger er blot vendinger og drejninger af terningen i det rumlige)

Om de gamle kinesiske lærde, der udvidede trigrammet (til hexagrammet), tænkte således, kan vi af gode grunde ikke vide; selv har jeg ikke kunnet finde denne anskuelse udtrykt i bogen I Ching.

Men jeg vil alligevel prøve, her at se terningen overført symbolsk til hexagrammet.

Himlen/Lige op	—————	Gammel Yang
Himlen/Lige frem	—————	Ung Yang ?
Mennesket/Til venstre	—————	Gammel Yang ?
Mennesket/Til højre	——— ——	Gammel Yin ?
Jorden/Lige tilbage	——— ——	Ung Yin ?
Jorden/Lige ned	——— ——	Gammel Yin

(Hexagram 12/PI: Stilstand)

Jeg føler mig ret sikker på at hhv. linie 1 og 6 er gammel Yin og ditto Yang.

De forskellige oversættelser af PI (hexagram 12) jeg har til rådighed:

R. Wilhelm: *Stilstand (Stagnation)*

J. Blofeld: *Stagnation, Hindring*

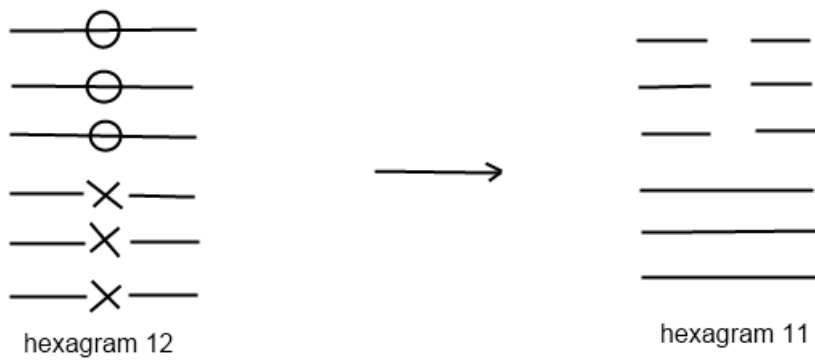
J. Legge :   *Tiltagende forfald*

E.L. Shaughnessy: *Kone (Hindring)*

A. Huang: *Hindring*

Alle nævner de i øvrigt at hexagrammet er det omvendte/modsatte af Hexagram 11, Det store kommer, det små går - eller Fremgang (modsat Stagnation); samt at de to hexagrammer følger hinanden cirkulært i kinesisk filosofi: efter opgang følger nedgang og efter nedgang, opgang etc.

I så tilfælde vil svaret for: Himlen/Lige frem (femte linie) være Gammel Yang og for: Jorden/Lige tilbage (anden linie) være Gammel Yin :

En anden inddeling kunne være:

Himlen/Lige op	som en aktiv (Yang) tilstand	Udvidelse
Himlen/Lige frem	som en aktiv (Yang) tilstand	Fremgang
Mennesket/Til venstre	som en aktiv (Yang) tilstand	Manden
Mennesket/Til højre	som en passiv (Yin) tilstand	Kvinden
Jorden/Lige tilbage	som en passiv (Yin) tilstand	Tilbagegang
Jorden/Lige ned	som en passiv (Yin) tilstand	Sammentrækning

- og som aktiv er underforstået: foranderlig; passiv: uforanderlig. Set på denne måde vil hexagrammet forandres til **Hexagram 2**, *Det modtagende* (Modsat **hexagram 1**, *Det skabende*; R. Wilhelms oversættelse forstået)

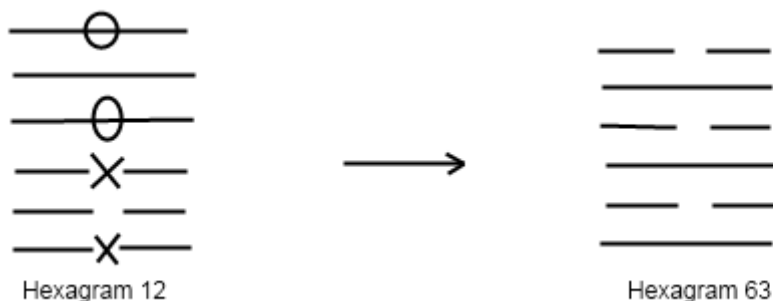

Tages den inddeling som indledningsvis blev foreslået

Himlen/Lige op	—————	Gammel Yang
Himlen/Lige frem	—————	Ung Yang ?
Mennesket/Til venstre	—————	Gammel Yang ?
Mennesket/Til højre	——— ———	Gammel Yin ?
Jorden/Lige tilbage	—————	Ung Yin ?
Jorden/Lige ned	——— ———	Gammel Yin

(Hexagram 12/Pl: Stilstand)

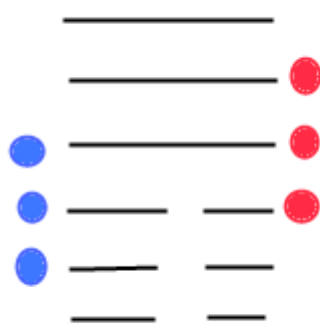
- vil det forandres til hexagram 63, **Efter fuldendelsen**:

Hexagrammets navn, Efter fuldendelsen, synes at passe bedre til symbolikken, forstået sådan at et Hexagram jo er udtryk for et mønster som ikke skal udvikles yderligere. Kuglen er jo på en vis måde "en terning uden kanter", med de samme seks kardinalretninger (op, ned, frem, tilbage, højre og venstre) og kan, i sig selv, ikke udvikles yderligere - ifald det stadig skal være en kugle.

Kernehexagrammet for Hexagram 12 er Hexagram 53, dvs. **Udvikling/Gradvis fremskridt** og rent symbolsk passer dette udsagn, i mine øjne, dårligt med at vi har med en komplet helhed, terningen (kuglen), at gøre.

Hexagram 12

Hexagram 53

Og da hexagrammets udsagn bl.a. er *Det små kommer, det store går*, samt **Hindring/Stagnation**, understreges misforholdet mellem hexagram 12 og terningen i symbolsk henseende.

Jeg har gjort forsøget på at finde en symbolsk forbindelse imellem terningen/kuglen med dens seks kardinalretninger og hexagrammet med dets seks linier. Taget ud fra de enkelte hexagrammers udsagn synes der umiddelbart slet ikke at være nogen forbindelse; lidt forvirrende har det været at udsagnene har så forskellige oversættelser. R. Wilhelm har, for **hexagram 3**: *Begyndelsesvanskeligheder*, hvor A. Huang har: *Begyndelse* og set symbolsk er der stor forskel på forståelsen af disse to oversættelser af udsagnet; helt forvirrende bliver det da, når J. Blofeld har: *Problemer*, kort og godt....

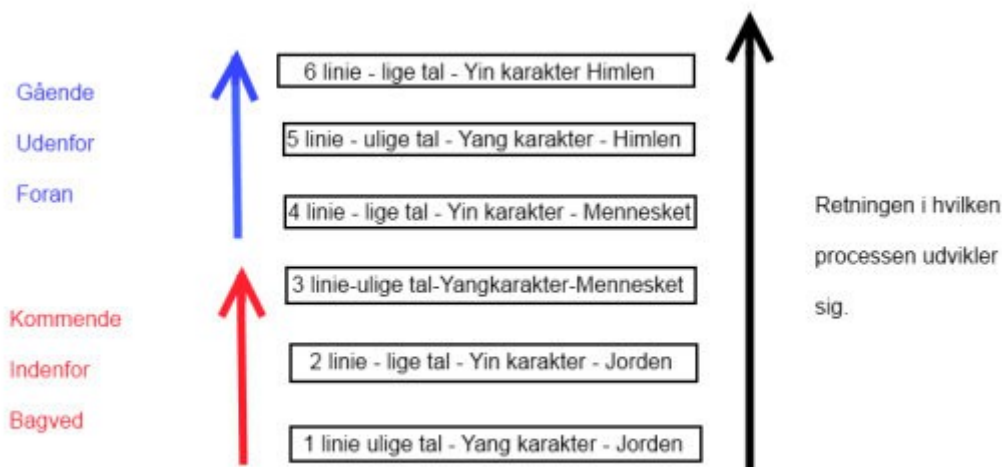
Så: ud fra udsagnene synes det ikke logisk at skulle finde en symbolsk forbindelse.

Interessant er det dog, hvad R. Wilhelm anmærker om hexagrammernes struktur:

"..... *Det nederste trigram er forneden, indenfor, bagved; det øverste er foroven,*

udenfor, foran. De betonede linier i det øverste trigram betegnes altid som 'gående', mens de betonede linier i det nederste trigram betegnes som 'kommende'.... " (I Ching, Anden bog, II Del, Hexagrammernes struktur, 2 - den danske udgave ved Jens Windeleff)

Om R. Wilhelm med *De betonede linier* mener de foranderlige (6 og 9) ved jeg ikke men bevægelsen er op fra Jorden, **kommende** fra Jorden, og ud af, **gående** til Himlen.

Mennesket har de to midterste pladser i hexagrammet, og da Kvinden traditionelt tildeles Yin i kinesisk filosofi, og Manden Yang vil jeg mene at Manden har den øvre plads og Kvinden den nedre i forholdet Jorden til Himlen: Manden Udenfor og Kvinden Indenfor; (R. Wilhelms I Ching or book of changes, bd. III, heksagram 37, Comentary on the Decision:

"The FAMILY. The correct place of the woman is within (dvs. nedre trigram); the correct place of the man is without (øvre trigram). That man and woman have their proper places is the greatest concept in nature.....")

og igen, hvorvidt højre og venstre (Lige til den ene side og lige til den anden side) placeres hhv. oven- eller nedenfor i forhold til hexagrammets opbygning er også et åbent spørgsmål. Det er jo symbolik vi er ude i, her. ("*.... the movement of yang is thought of as*

being toward the right and that of yin toward the left." Wilhelm, book III, hex 11, commentary on The image)

De seks kardinalretningers skæringspunkt kunne kaldes et syvende punkt og førstørrer man dette punkt til en cirkel må det være Yin-Yang, eller den uendelige dualitets-cirkel:

Dette centrum må være de seks kardinalretninger (op, ned, frem, tilbage, højre og venstre) mod menneskets "*dybeste kerne*", altså udefra og ind. Dette er godt nok spekulation, men der synes at være en logik i at iagttageren, altså "det syvende-, midterste punkt" der orienterer sig udad i de seks kardinalretninger, også fikserer disse kardinalretninger indad; indad mod et unikt centrum: mod '*menneskets eget indre til den dybeste kerne*'.

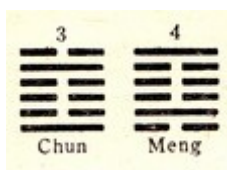
Hvad endvidere angår I Ching og ideen om orientering i det rumlige er der udgivet en interessant anskueliggørelse i pdf format til [frit download](#). Og i denne artikel specielt: [De seks retninger](#) (Hentet fra: <http://www.i-ching.hu/> Link per 2013)
[*En smule ude af emne måske: [Korncirkel](#)]*

THE HEXAGRAMS in the order in which they appear
in the I-Ching as arranged by King Wen

1 Ch'ien	2 K'un	3 Chun	4 Meng	5 Hsu	6 Sung	7 Shih	8 Pi
9 Hsiao Ch'u	10 Li	11 T'ai	12 P'i	13 T'ung Jen	14 Ta Yu	15 Ts'ien	16 Yü
17 Sui	18 Ku	19 Lin	20 Kuan	21 Shih Ho	22 Pi	23 Po	24 Fu
25 Wu Wang	26 Ta Ch'u	27 I	28 Ta Kuo	29 K'an	30 Li	31 Hsien	32 Heng
33 Tun	34 Ta Chuang	35 Tsin	36 Ming I	37 Chia Jen	38 K'uei	39 Chien	40 Chieh
41 Sun	42 I	43 Kuai	44 Kou	45 Ts'ui	46 Sheng	47 K'un	48 Ching
49 Ko	50 Ting	51 Chen	52 Ken	53 Chien	54 Kuei Mei	55 Feng	56 Lu
57 Sun	58 Tui	59 Huan	60 Chieh	61 Chung Fu	62 Hsiao Kuo	63 Chi Cei	64 Wei Chi

Hvad man lægger mærke til er at heksagrammerne er parvist enten '**omvendte**' eller '**modsatte**'. Heksagram 1 og 2 viser det tydeligst. Heksagram 4 er heksagram 3, ligesom vendt om:

Alfred Huang benævner heksagram 4 for '*Inverse GUA*' til heksagram 3. Inverse: **Omvendt**. Og således hele vejen, fra heksagram 1 til heksagram 63, hvis, sidstnævntes, omvendte gua er heksagram 64. Men ser man nu på heksagram 61, så er iflg. A. Huang heksagram 62 - ikke Inverse - men Opposite til heksagram 61.

De heksagrammer som er *Opposite GUA*, **Modsatte**, til det følgende heksagram, er:

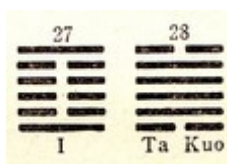
- 2 er modsat af 1
- 28 er modsat af 27
- 30 er modsat af 29
- 62 er modsat af 61

Altså fire heksagrammer som afviger mønstermæssigt i det parvise forhold.

(Illustrationen* er i øvrigt lånt fra en af de mest bemærkelsesværdige grundige lærebøger om det fundamentale grundlag i I Ching: '[An exposition of The I-Ching or book of changes](#)' by Wei Tat, Institute of Cultural Studies, Yang Ming Shan Villa, Taipei, Taiwan, Republic of China, 1970.)

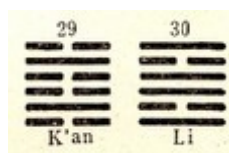
* inddelingen med røde streger har jeg indsat iht. ovenstående, for overskuelighedens skyld.

Går man nu videre og kigger på heksagrammernes "køn" [Mask.: Yang/Fem.: Yin] ser man indledningsvis at nr. 1 er ren Yang (mask.: Øvre hhv. nedre trigram, fader/fader) mens nr. 2 er ren Yin (fem.: Øvre hhv. nedre trigram, moder/moder.). De næste tre heksagrammer, som er parvist modsat:

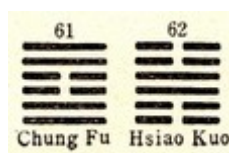

Øvre hhv. nedre trigram i nr. 27: Yngste søn og ældste søn. [Mask. / mask.]

-"- 28: Yngste datter og ældste datter [Fem. / fem.]

Øvre hhv. nedre trigram i nr. 29: Mellemste søn og mellemste søn [Mask. / mask.]
 -"- 30: Mellemste datter og mellemste datter [Fem. / fem.]

Øvre hhv. nedre trigram i nr. 61: Ældste datter og yngste datter [Fem. / fem.]
 -"- 62: Ældste søn og yngste søn [Mask. / mask.]

Som det rent talmæssigt kunne forventes, er heksagrammerne 1, 27 og 29 maskuline; talmæssigt, fordi ulige tal repræsenterer det maskuline. Ligeledes heksagrammerne 2, 28 og 30 feminine. Men heksagrammerne 61 og 62 er, omvendt, hhv. feminin og maskulin.

Heksagrammernes benævnelser iflg. Richard Wilhelm:

Nr. 1: <i>Det skabende</i> [Mask. !]	Nr. 2: <i>Det modtagende</i> [Fem. !]
Nr. 27: <i>Mundvigene (Ernæringen)</i> [Fem. ?]	Nr. 28: <i>Det store i overvægt</i>
Nr. 29: <i>Det afgrundsdybe, Vandet.</i> [Fem. !]	Nr. 30: <i>Det der hæfter ved noget, Ilden</i> [Mask. ?]
Nr. 61: <i>Indre sandhed</i>	Nr. 62: <i>Det små i overvægt.</i>

Mit forsøg på at påvise en slags symmetrisk orden i forholdet mellem heksagrammernes parvise maskulin (Yang) - feminine (Yin) egenskaber, også talsymbolmæssigt (Lige numre: Yin/Ulige numre: Yang), har kun delvist holdt stik.... heksagramnumrene 1-27-29 versus 2-28-30.

Benævnelserne, som de findes i R. Wilhelms oversættelse, holder, desangående, kun stik for heksagram nr. 1 og nr. 2.

Men, at heksagrammerne forholder sig parvist hhv. omvendt og modsat hele vejen igennem opstillingen hos kong Wen, kunne have antydnet en orden i det Yin-Yang mæssige forhold.

'KNUDER PÅ SNOR'

Fra I Ching, kommentarer til.:

"I urtiden knyttede man bånd for at kunne regere. De senere tiders hellige indførte i stedet skriftlige dokumenter for at kunne styre de forskellige embedsmænd og for at kunne have opsyn med folket. Det tog de vel fra heksagrammet: Gennembruddet."

[Richard Wilhelm, Ta Chuan/Den store afhandling, Anden bog. II Del. Kapitel II, Kulturhistorie.]

" *In der Urzeit knotete man Stricke, um zu regieren.... "*

[Richard Wilhelm, I Ging, das Buch der Wandlungen; samme sted som ovenstående.]

" *In remote antiquity, people knotted cords to keep things in order.... "*

[Wang Bi, Commentary on the appended phrases, hexagram 43]

" *(In high antiquity they knotted) ropes in order to govern.... "*

[E. L. Shaughnessy, Appended statements: oversættelseslinie (36), I Ching, the classic of changes]

Det danske udtryk **knytte bånd** er tvetydigt og har ikke nødvendigvis betydningen at binde knuder på en snor, bogstavelig talt. Men både det tyske og det engelske udtryk - *knote og knot* - (samt *ropes*) kan kun betyde den reale handling; binde knuder på en snor, binde sammen konkret. At **knytte bånd** f.eks. mellem regenter og lande udtrykkes på engelsk *make connections* o.l.

Fra diverse opslag om Inkaernes kommunikationsmidler:

Mere end 500 år før computeren kom til, opfandt inkaerne et kodesprog, som de brugte til at lagre information. Det mener antropologen Gary Urton, der har studeret inkaernes kunstfærdige snoresystemer, **quipuerne**. Hidtil har forskerne ment, at inkaerne ikke besad et skriftsprog, og at quipuen var en slags kugleramme til beregning af tal. Men ifølge Urton var inkaerne i stand til at gemme informationer – i koder. En quipu består af én hovedtråd, hvortil er fæstnet adskillige mindre tråde, som er forsynet med knuder. Angiveligt blev quipuerne anvendt efter et såkaldt binært system, som ved at kombinere antallet af knuder med snorenes materiale og farve samt knudens retning skulle give 1536 mulige kombinationer. Urton mangler dog stadig at knække quipuens kode.

[Kilde: Illustreret videnskab IV nr. 1/2004 s. 20]

quipu, (via sp. fra det indianske sprog quechua kipu 'knode'), knudesnor, der i Inkariget kunne bruges til at angive talværdier efter decimalsystemet eller tegn i et skriftsystem. Quipu består af en hovedsnor, hvortil der er hæftet undersnore anbragt i grupper. Enkeltknuder og sammensatte knuder angav ud fra deres placering på undersnorene enere, tiere, hundreder eller tusinder. Hovedsnore angiver ofte summen af undersnorene. Snorene havde forskellig farve alt efter den kategori, man ønskede at optælle, fx folk, dyrehold og afgrøder. Særlige embedsmænd drog Inkariget rundt og indsamlede statistiske oplysninger på knudesnorene, der blev videregivet til inkaherskerens disposition. Quipuen var også en kalender og et mnemoteknisk hjælpemiddel til overlevering af mundtlig tradition om herskerens bedrifter. Lokalteter kunne angives ud fra nummer, farve og placering i gruppen. Der er i dag bevaret ca. 600 quipu.

[Kilde: Den store Danske, Gyldendals åbne encyklopædi]

Geografisk Tidsskrift, Bind 90 (1990) Kommentar til "Har inkaerne i Peru haft et skriftsprog?"

Inge Schjellerup

Felipe Guaman Poma de Ayala benævnte sig selv som prins, men identificerede sig på ingen måde med inkaslægten (se p. 9 i Adorno, 1980). Angående symbolerne på tegningerne af inkaernes klædedragter kan man ikke betragte dem som skriftsprog, men måske som piktogrammer der angiver heraldiske tilhørsforhold evt. stednavne. Embedsmænd af samme rang har samme klædning med samme symboler (Rowe, 1973). Man skal ikke forledes til at blande inkaernes symbolske billedsprog i deres klædedragt med quipu'en, knudesnoren, der ikke alene anvendtes som regneinstrument, men som også blev benyttet som mnemoteknisk hjælpemiddel til ihukommelse af fortidens hændelser ud fra farvevalg, knudestørrelse og hvor på snoren (og hvilken snor), knuden var anbragt (Asher, 1981). Der gøres stadig forsøg på at tolke piktogrammerne som et skriftsprog, uden at det dog er gjort helt overbevisende.

Tegning af inka-embedsmand med quipu og regnebræt.
Efter Guaman Poma.

Litteratur :

Rolena Adorno: "The Nueva Coronica y Buen Gobierno - a New Look at the Royal Library's Peruvian Treasure" i: *Fund & Forskning*, vol. 24, 1979/80, Kgl. Bibliotek. [Omtale [her](#), dansk. Og [her](#), engelsk]

Asher. Mår da & Robert: "Code of the Quipu: A Study in Media, Mathematics, and Culture", University of Michigan Press, 1981.

Jeg husker at jeg, da jeg første gang læste Den store Afhandling i afsnittet Kulturhistorie og her om heksagram 43's afledte billede, straks erindrede hvad jeg havde hørt om inkaerne i Sydamerika, nemlig at de havde et meddelelsessystem med snore med knuder på.

Hvad en sådan parallel ellers kan sætte i gang af tanker om fortidige forbindelser, de to riger imellem, synes måske vidtløftigt, da inkaerne ifølge hvad jeg har erfaret, først dominerede i Sydamerika lang tid senere, end den antikke tid der antydes i Den store Afhandling. Men jeg mener dog at det er et interessant sammentræf.

Jeg vil tillade mig at nævne en iagttagelse jeg gjorde; en iagttagelse som intet beviser angående emnet: To sydamerikanske, formodentlig indianere stod på en åben plads i min hjemby og solgte diverse klædningsstykker, smykker og andet spredt ud på et tæppe og jeg syntes ganske bestemt at de med deres dunkelsorte hår, størrelse og ansigtskontur ligevel kunne være kinesere.... Men OK, visse grønlandere har jeg også af og til forvekslet med sydøstasiaterne. Blot nævnt som den iagttagelse det var.

I sin bog Zhouyi strejfer Richard Rutt emnet i afsnittet om de 64 heksagrammer og det binære talsystem: " ..... *Chen Daosheng is among those who have accepted that they did* [- at kineserne dengang kendte til binær notation]. *In an article in Kongmeng xuebao 12 (september 1966) he suggested, on the basis of the Great Treatise (II.ii 13, see page 422; [- henvisning til ovennævnte passage i Den store Afhandling om heksagram 43]), that before writing was invented the chinese used quipu or knotted strings for recording numbers, employing a binary system in which a knot stood for 1 and an unknotted space for 0. The idea is intriguing, but his arguments are unconvincing* [- altså tvivlsomt om disse snore med knuder på, havde specifikt med binær notation at gøre...]. ..... " (Side 113 i 2007 udgaven)

Se også side 11 nederst th. i dette dokument: http://www.biroco.com/yijing/Shih-chuan_Chen.pdf (note 24)

Skabelsesberetningen i Første Mosebog

På seks dage skabte Gud Himlen og Jorden ifølge Biblen...

Jeg vil foretage et harmløst forsøg hermed; første mosebog kapitel 1:

- Sjette plads: (27) Og Gud skabte mennesket.....
- Femte plads: (25) Gud gjorde de vildtlevende dyr efter deres arter, kvæget efter dets arter og alt jordens kryb efter dets arter....
- Fjerde plads: (21) Gud skabte de store havdyr og den hele vrimmel af levende væsener, som vandet vrimler med, efter deres arter, og alle vingede væsener efter deres arter.....
- Tredje plads: (16) Gud gjorde de to store lys, det største til at herske om dagen, og det mindste til at herske om natten, og stjernerne;
(17) og Gud satte dem på himmelhvælvingen til at lyse på jorden
(18) og til at herske over dagen og natten og til at skille lyset fra mørket.....
- Anden plads: (6) Derpå sagde Gud: "Der blive en hvælving midt i vandene til at skille vandene ad !".....
(11) Derpå sagde Gud: "Jorden lade fremspire grønne urter, der bærer frø.....
- Første plads: (3) Og Gud sagde: "Der blive lys !" Og der blev lys.....

Vers 26 - 31

Vers 24 - 25

Vers 20 - 23

Vers 14 - 19

Vers 6 - 13

Vers 1 - 5

Første Mose-bog kap. 1

På den syvende dag hvilede Gud. Første plads har Yang-egenskab, anden plads har Yin-egenskab, tredje plads har igen Yang-egenskab etc.

Den 'Store begyndelse' altings skabelse foregår på Yang-egenskabens første plads.

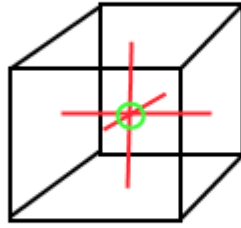
På Yin-egenskabens anden plads bliver vandene skilt og urter, grønt og frugter bliver frembragt.

De himmelske lys bliver skabt på Yang-egenskabens tredje plads.

På Yin-egenskabens fjerde plads bliver havdyrene og fuglene skabt.

På Yang-egenskabens femte plads bliver landdyrene samt kryb skabt og på Yin-egenskabens sjette plads bliver endelig mennesket skabt til at herske over det hele.

Men, hvorfor foregår det lige netop på seks dage ? Dette spørgsmål fik mig til at forsøge en synoptisk opstilling heksagrammet og dets pladser med skabelsesberetningens seks stadier, så at sige; begyndelsen med første linie i heksagrammet etc. I terningen er de seks sideres fikspunkt et syvende, centralt punkt.

"De gamle" havde tvivl om Oraklet...

Den første henvisning jeg fik til Historiens Bog (Shu Ching), var i James Legges udgave af I Ching. Ved læsning i Historiens Bog studsede jeg over følgende passage:

" .....

[20] *For det syvende: 'Undersøgelse af tvivls (-spørgsmål)'*

'Personer, som forstår sig på spåning ved hjælp af skildpaddens skjold og røllikeplantens stængler udvælges og ansættes, hvorefter befaling til varselstagen kan udstedes.'

[21] *'Fra varselstegnene vil disse mænd kunne forudsige kommende regn; regns*

ophør med påfølgende opklaring; overskyet vejr; samt påvise tilstedeværelsen af

linier uden sammenhæng eller linier, som krydser hverandre.'

[22] *'De vil fra varselstegnene kunne forudsige, om der er gode eller dårlige tilskikkelser i vente.'*

[23] **'Der kan udledes syv forvarsler i alt, - fem fra skildpaddens skjold og to fra røllikens stængler, hvorved vildfarelser kan åbenbares.'**

[24] **'Efter ansættelsen af (de omtalte) personer skal tre af dem (i fællesskab) udføre varselstagningen og tyde varselstegnene, således at en (samstemmende) udlægning hos to af dem tages til følge.'**

[25] *'Såfremt du nærer tvivl i spørgsmål af stor betydning, rådfør dig med dit eget hjerte; rådfør dig med dine adelsmænd og ministre; rådfør dig med det jævne folk; og søg råd gennem forvarsler fra skildpaddens skjold og fra røllikeplantens stængler.'*

[26] *'Er der overensstemmelse imellem dig selv, skildpadden, rølliken, adelen og embedsmændene, samt det brede folk, benævnes dette Den store Enighed. En sådan tilstand vil bibringe dig personlig sindsro og øget handlekraft og bevirke, at dine efterkommere vil gå lykkelige tider i møde.'*

[27] *'Er der overensstemmelse imellem dig selv, skildpadden og rølliken, medens adelen og embedsmændene, samt det brede folk går imod, vil udfaldet blive gunstigt.'*

[28] *'Er der overensstemmelse imellem adelen og embedsmændene, skildpadden, samt rølliken, medens du selv og folket går imod, vil udfaldet blive gunstigt.'*

[29] *'Er der overensstemmelse imellem folket, skildpadden, samt rølliken, medens du selv tillige med adelen og embedsmændene går imod, vil udfaldet blive gunstigt.'*

[30] *'Er der overensstemmelse imellem dig selv og skildpadden, medens rølliken, adelen og embedsmændene, samt det brede folk går imod, vil udfaldet i (spørgsmål*

vedrørende landets) indre anliggender blive gunstigt, og udfaldet i (spørgsmål vedrørende landets) ydre anliggender blive ugunstigt.'

[31] 'Er både skildpadden og rølliken i modstrid med menneskene, vil uforetagsomhed bringe held, medens handling vil bringe uheld.'

....."

Fra Historiens bog, Femte del, bog IV, Hung Fan (Den store Plan)

Og som det ses i §23 og §24 lod man åbenbart en flertalsafgørelse, eller et flertals udsving af tydningerne afgøre sagen. Endvidere fæstede man åbenbart større lid til skildpadde-oraklet end til røllikestilke-oraklet idet man henvendte sig fem gange til førstnævnte og kun to gange til sidstnævnte (§23).

Skriftet Hung Fan, eller Den store Plan nævnes at have sin oprindelse ved Hsia dynastiets begyndelse (2205 f. kr.) og frem.

Kilde: Shu Ching, Nyt nordisk forlag, Kbhvn. 1961, s. 212

Jeg vil da tro, at havde man dengang haft fuldstændig tillid til oraklet, ville man have henvendt sig en enkelt gang, og ikke flere....

Liniernes egenskaber.

De fleste kommentarer, jeg gennem tiden er stødt på, nævner de to første heksagrammer som en slags nøgle til forståelsen af Forvandlingernes bog.

Jeg vil i følgende skema benytte Richard Wilhelms oversættelse,

	Yang egenskab Hex 1	Yin egenskab Hex 2
Top linie (Himlen/Gående/Ydre trigram)	<i>Hovmodig drage vil få grund til at fortryde.</i> [Dragen symboliserer Det store Menneske; Legge, hex 1, sect. I]	<i>Drager kæmper på engen. Deres blod er sort og gult.</i> [Farverne sort og gul symboliserer hhv. himlen og jorden.]
femte linie (Himlen/som ovenstående)	<i>Flyvende drage på himlen. Det gavner at se det store menneske.</i>	<i>Gult underklæde bringer ophøjet lykke.</i>
fjerde linie (Mennesket/som ovenstående)	<i>Vankelmodig flugt over dybderne.</i> <i>Kan ikke dadles.</i>	<i>Tilbunden sæk. Kan ikke dadles; kan ikke prises.</i>
tredje linie (Mennesket/Kommende/Indre trigram)	<i>Det ædle menneske er dagen igennem skabende virksom.</i> <i>Om aftenen er han stadig omsorgsfuld.</i> <i>Fare. Kan ikke dadles.</i>	<i>Skjulte linier; man formår at forblive vedholdende.</i> <i>Træder du i en konges tjeneste, så tragt ikke efter værker, men fuldend.</i>
anden linie (Jorden/som ovenstående)	<i>En drage kommer til syne i området.</i> <i>Det gavner at se det store menneske.</i>	<i>Lige, retvinklet, stor.</i> <i>Uden hensigt forbliver intet ubefordret.</i>
Bundlinie (Jorden/som ovenstående)	<i>Skjult drage. Undlad at handle.</i>	<i>Træder man på rimfrost, så nærmer man sig den faste is.</i>

Det første jeg bemærker, er at anden og femte linie i første heksagram har tilføjelsen: *Det gavner at se det store menneske*, de to pladser for heksagrammernes herskere: anden og femte linie står centralt i hhv. øvre og nedre trigram.

Det næste jeg bemærker er, at 'det kommende' og 'det gående' (trigramegenskaberne) ligesom bliver understreget i teksten; hos James Legge ses det tydeligere:

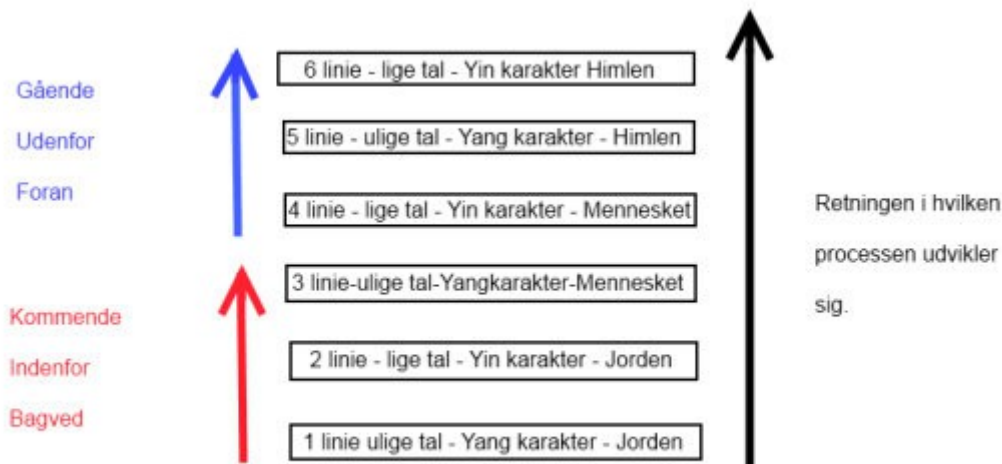
Bundlinie, Hex 1: *'The dragon lies hid in the deep; - it is not the time for active doing:' - (this appears from) the strong and undivided line's being in the lowest place.*

Toplinie, Hex 1: *'The dragon exceeds the proper limits; - there will be occasion for repentance: - ' a state of fulness, that is, should not be indulged in long.*

Bundlinie, Hex 2: *'He is treading on hoarfrost; - the strong ice will come (by and by):' - the cold (air) has begun to take form. Allow it to go on quietly according to its nature, and (the hoarfrost) will come to strong ice.*

Toplinie, Hex 2: *'The dragons fight in the wild:' - the (onward) course (indicated by Khwǎn) is pursued to extremity.*

[Fra I Ching, J. Legge; appendix II]

I R. Wilhelms oversættelse synes der ikke at være yderligere overensstemmelse mellem selve teksten og liniernes grundlæggende egenskaber.

<p>6. is not active within the time, end, already withdrawn from the affairs of the time   5. is the ruler, husband   4. is the minister, wife   3. is transitional   2. is the official in the country, son, woman   1. is not active within the time, beginning, not yet entered field of activity</p> <p>[R. Wilhelm. Book II, part II, The structure of the hexagram sect. 4]</p>
--

Ovenstående oversigt over linierne lånt fra: http://www.yijing.nl/i_ching/structures/index.html (2011)

Ovenstående ramme, som er R. Wilhelms angivelse af liniernes egenskaber, er taget fra en meget grundig hjemmeside: '[YiJing, Oracle of the Sun](#)' af LiSe Heyboer; her

uddybes forholdet til flere bevægelige linier:

"The multiple moving lines are the group, they turn the question into something like real life, where one has to cope with many different people, all with their specific character, with good and bad traits. The lines are the group members. A leader, who can be a good one or a tyrant, a mother, a neighbour, a nasty little boy next door, a brother or sister to share play or secrets or fights with, a son or daughter, a husband. Together they make up life. The lines are not an undifferentiated bunch, they have structure, like a group has.

The bottom line is about the decision if one should act, and the potential of acting. The commoner and the worker. Your responsibility towards yourself. Your instincts, your ability to survive. The dragon who is still under water, the hoarfrost which will become real frost.

Line 2 is the official, the one behind the locker who is often the only contact with the government. The brother who helps, the thought, which solves a problem (the official who makes contact with your own inner king), social activity, education, assertiveness.

Line 3 is the local leader: a boss with very personal wishes, your feelings, emotions, psychological state. Your ability to oversee situations and to analyse them. Your feeling of responsibility.

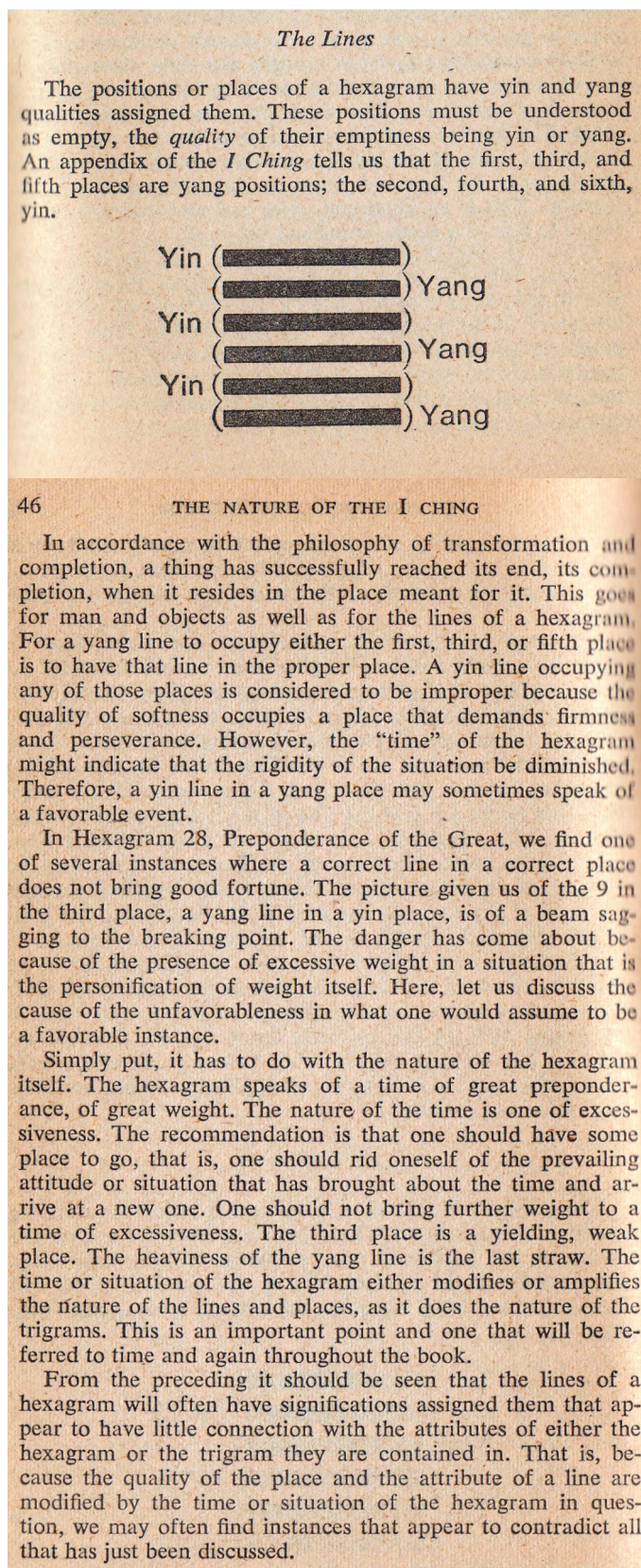
Line 4 is the minister. He should be free of personal wishes because he is the direct assistant to the overall leadership. He makes the decisions and choices, he is your intellect and knowledge and experience. No meditation is possible with an imbalanced line 4.

Line 5 is the king, he is higher than rationalism, he is your wisdom, charisma, leadership. Like line 2 he is about contacts, but on another level. Not based on interest, advantage, feeling good together and other earthly goals, but concentrated on ideals and mental interests, on the common good.

The top line is the sage, the mystic, your possibility to find sources of mythology or religion. It is (or should be) completely free from anything personal or temporal. It goes beyond normal-size life and reaches into universe.

When the lines have a structure, one cannot miss any one of them. It would feel as an essential loss. In real life one also cannot remove an aspect, or even reduce all to just one way of dealing with a person or a situation or whatever. The result would be very reduced too. One cannot make a choice (4) without instinct (1) or emotions (3). No contact (2) without a universal spirit (6) or universal mind (5) – or without 1 or 3. Every single thing one does cannot miss any of the other aspects."

LiSe Heyboer giver tilsyneladende udtryk for at alle bevægelige linier skal tages i betragtning ved tolkning af heksagrammet. Men forholdet til Heksagram 1 og 2 synes også at være blevet bemærket: se The bottom line ovenfor.

In the simplicity of the hexagrams we find their complexity. In one instance we might find the general time of a hexagram modifying the qualities of line and place; at another, the lines and places modifying the condition exemplified by the total hexagram. This presents us with one of the most difficult problems in hexagram interpretation. Fortunately, it is not a vital point—the hexagram can still speak. Even so, it is important that one be aware of this particular aspect. We would therefore do well to discuss it a while longer.

To better show the many levels of meaning such modifications yield, let us consider the fact that the first line of a hexagram often presents the image of ground or sod—that which is firm and underfoot. In Hexagram 48, The Well, this particular aspect of the attribute is modified. The ground in this instance stands at the bottom of a well of water, and is now referred to as mud. The nature or the time of the hexagram has here not only modified the image often associated with the first line, solid earth, but by such modification or “watering” has made a weak yin line appear in a strong place, exemplified by the softness of mud.

Another image often associated with the first line is that of the foot or toes. All movement commences with the foot, but there are times when movement is not the action called for. In Hexagram 34, The Power of the Great, the first line is a yang line, or the force that is the very embodiment of action and movement, but the text of the hexagram tells us that it is in pausing that the Power of the Great shows itself. Obviously, the hexagram calls for a temporary cessation of movement; therefore the first line refers us to the idea that, because there is such power in the toes, to maintain such power in this instance would only lead one to misfortune. Here, a yang line in a strong place—one that would normally be considered proper—brings misfortune because the nature of the hexagram’s time demands cessation of movement.

In another hexagram, Number 22, Grace, the yang line in the first place yields a favorable reading: One gives grace to one’s toes because one leaves a carriage and walks. Here, the character of the line is affected by the character of the hexagram. This hexagram speaks of the necessity of attaining the grace and simplicity of unadorned form, tranquil beauty. To lend grace to one’s toes is to leave the carriage and walk, for

here is a weak-willed person. A strong-willed person would not act in this way.

It should have become obvious to the reader at this point that the line of demarcation defining what is being modified by what—the hexagram by the lines, or the lines by the hexagram—is extremely thin. The guidelines are few, but in time one feels the correctness or incorrectness of the lines by merely seeing them.

In another hexagram containing a weak line in a strong place, also the first place, we are told that if one perseveres in keeping his toes still, no blame will be incurred. The hexagram is Number 52, Keeping Still. This hexagram calls for both physical and emotional restraint. By keeping the feet still, one makes no movement. A yin line, that speaking of quiescence, is in accord with the hexagram’s general prescription: the stilling of the toes. On the other hand, the text also tells us that perseverance furthers. Because this is a weak line in a strong place, the keeping still might be thought of as the result of a certain weakness, the inadvertent result of a weak-willed person’s actions, which in this instance work in his favor. The perseverance would therefore refer us to the necessity of consciously holding firm to the attitude arrived at by accident. This accidental good fortune is more than unlikely, however, because the book at all times addresses the reader as if he or she were the superior—but even the superior man must at times be subject to weakness.

the Tao of toes is movement, and to be in Tao is to know grace. The nature of the yang principle is to move of its own accord, not to be carried about in a carriage. The fact that the first line is a yang line in its proper place indicates that the foot-image of the line is in proper relation with the time-image of the hexagram. In a time of grace, things should be as they inherently are, without adornment.

To reiterate: In both this hexagram and Number 34, the first line is a strong and active yang. In Number 34, a temporary cessation of movement is called for; therefore a strong line in a strong place is in this instance improper. In Hexagram 22, movement is called for; therefore the yang line in a yang place is proper, as it should be according to the rules the *Book of Changes* gives us.

We have just discussed the favorableness and unfavorableness of a yang line in a strong place. Let us now briefly look at a weak line in this first and strong place and close our discussion of the modifications created by both line values and hexagram condition.

In Hexagram 31, Influence, the idea of influencing others is portrayed by the image, where we are told that the superior man inspires and encourages people to move toward him. The hexagram calls for the power of influence, not movement—the people must come to the superior man, not vice versa. He is advised to remain still and cause things to move toward him. This idea is punctuated in each of the six lines. Starting from the first line, the toe, influence expresses itself in the calves of the legs, the thighs, mind, neck, jaws, cheek, and tongue. In every instance the attempt to influence in such a manner is unfavorable. The proper way to influence others is shown us by the picture the hexagram makes: a mountain with a lake in its hollow. In short, the superior man receives people by virtue of his emptiness, and he achieves this emptiness by keeping as still as a mountain, firm and resolute in his ways.

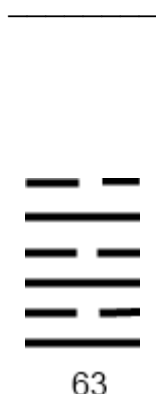
The yin and weak line in a strong place shows directed will. In this instance, because it is the beginning of movement it is not yet visible to the world, but the intent is there and that is where the danger and weakness lie. Here the weak line in a strong place is definitely unfavorable, for what is needed is the strength to abstain from movement; what is depicted

The appendices to the *Book of Changes* go on to tell us that the first line of a hexagram is difficult to comprehend; the top line is easy. They also tell us that the first line speaks of the cause, the last line of the effect. Both the first and sixth lines are understood as standing outside the hexagram—the first referring to a man who has not yet entered the situation at hand, the second or sixth line to a sage who has not only left the situation behind him but the world as well.

To conclude: The second line is usually praised and is likened to an official at work in the country. He is praised because of the line’s centrality, its being the center of the lower three-lined figure, or trigram; it therefore has a direct relationship with the ruler, the fifth line, which is also central and correct. The fourth line is the minister and is usually warned—the fourth line being so close to the ruler and,

therefore, prone to think too much of itself. The third line is usually the object of misfortune. This comes about because of its weak position, standing at the transitional point between lower and upper trigram.

Ovenstående 'papirklips-scanning-collage' er fra Charles Poncé: The nature of the I Ching, its usage & interpretation. Award book 1970, N.Y. USA.

Heksagram 63 er det heksagram hvor linierne er på plads, dvs. første (ulige tal) linie er yang, anden (lige tal) linie yin etc.

Kerneheksagrammet udgør endvidere heksagram 64; Heksagram 63' benævnelse (ifølge R. Wilhelm) er Efter fuldendelsen og heksagram 64' benævnelse er Før fuldendelsen.

Det består af de to fundamentale trigrammer Vand, foroven og Ild, forneden; vand søger ned og ild søger op. Richard Wilhelm:

" K'an strives downward and Li upward; hence the outer and the inner organization of the hexagram create a state of equilibrium that is obviously unstable. ". [Hex. 63, part III, miscellaneous notes]

Undtagelsesvist (*) er jeg stødt på, at en aktiv linie på en aktiv plads (f.eks. en yang-linie på første plads) er disharmonisk; at modsætningerne finder harmoni i hverandre: altså en passiv linie på en aktiv plads (f.eks. en yin-linie på første plads) udgør noget ønskværdigt - for nu at udtrykke det på den måde.... Således må heksagram 64 opfylde denne fordring om harmoni, med dets skiftevis passive og aktive linier på hhv. aktive og passive pladser (Yin på første plads, yang på anden plads etc.). I dette heksagram, hex 64, finder vi også de to trigrammer ligesom mere passende placeret: Vand, forneden og Ild, foroven - da vand jo søger ned og ild søger op.

Nuvel, dette sidstnævnte er som jeg anskuer det; fordi, deri ligger også en separation: de to fundamentale trigrammer bevæger sig bort fra hverandre. I heksagram 63, Efter fuldendelsen, nærmer de sig hinanden: nedre trigram, Ild, søger op mod øvre trigram, Vand, som igen søger ned.

(*) f.eks. side 22, i Charles Ponce's afsnit om linierne, første afsnit [page 46]

-
- 1: Ulige numre er yang og lige numre er yin. Hele linier er yang og brudte linier er yin. Første, tredje og femte plads er yang og anden, fjerde og sjette plads er yin. Når en hel linie, yang, er på første, tredje eller femte plads; og når en brudt linie, yin, er på anden, fjerde eller sjette plads siges den at være *zheng* 'rigtig'.
  - 2: Den anden og femte linie er også blevet nævnt til at være *zhong* 'central' i pågældende trigram. Endvidere er en brudt linie på anden plads eller en hel linie på femte plads nævnt til at være *zhengzhong* 'central og rigtig', og er særdeles gunstig.
  - 3: Linier i analoge positioner i de to pågældende trigrammer (bund- og fjerde linie, anden og femte linie samt tredje- og topline) er nævnt til at være *ying* 'korresponderende' eller 'svarende' til/på hinanden hvis den ene er en hel- og den anden en brudt linie. Dette er ligeledes en gunstig omstændighed, især i de toogtredive heksagrammer hvor den anden- og femte linie svarer til hinanden på denne måde. Fjorten tilfælde er nævnt i Tuanzhuan (Første og anden Vinge; af de såkaldt ti vinger).
  - 4: Når en hel linie er placeret ovenover en brudt linie, er den øvre nævnt til at være *cheng* 'påbyde' den nedre og den nedre at *cheng* 'lyde' eller 'støtte' den øvre. (Omend ordene er forskellige, er begge begreber udtrykt *cheng* på moderne kinesisk). Dette er ligeledes gunstigt.

(Fra Richard Rutt, Zhouyi, a bronze age document, side 372 i 2007udgaven)

Denne opfattelse af liniernes karakterer og indbyrdes forhold med pladserne, bund- til øverste plads, i heksagrammet forekommer dog ikke i de tidligste, bronzealder, orakeltagninger eller kommentarer til disse (side 371; ovenstående).

Dragen under Isen

Første plads (bundlinien) i heksagrammet er yang og udenfor begivenhederne: endnu ikke kommet til syne; kun latent tilstede. ("is not active within the time, beginning, not yet entered field of activity"; Wilhelm)

Første linie (bundlinien) i heksagram 1, Det kreative:

"Verdeckter Drache, handle nicht ! [Verdeckter Drache, handle nicht ! Das Lichte ist nämlich noch unten]" iflg. Wilhelms oversættelse.

Læser man den oversættelse som Rutt giver får man at vide at:

"A dragon lies beneath the lake. No action take."

- og læser man den oversættelse som Shaughnessy giver:

"Submersed [submerged] dragon; do not use"

- samt den oversættelse som Lynn giver:

"A submerged dragon does not act. [A submerged dragon does not act: the yang force is below/hidden in the depths] "

- får man at vide **hvor** dragen er skjult...

Beneath the lake/hidden in the depth; Submerged.

Som heksagram 2, Det modtagende, udtrykker vintersolhverv (dog, iflg. Huang den tiende måne-kalender måned, november) så udtrykker heksagram 1, Det kreative, sommersolhverv (iflg. Huang den fjerde måne-kalender måned, maj). Denne, stærke, yanglinie kan ses latent placeret på heksagram 2's første plads (bundlinie), Det modtagende, som heksagram 24, Tilbagevenden:

Og sekvensen i heksagram 24 er iflg. Huang:

"Ting kan ikke passere ekstremiteten. Når de når grænsen, vender de tilbage til udgangspunktet; så: efter 'henfaldet' kommer 'tilbagevenden'."

Henfaldet er udtrykt i det foregående heksagram af heksagram 24, nemlig heksagram 23, Henfald/Falmen:

Her er den stærke yanglinie latent placeret i heksagram 2's topline.

Heksagram 23 udtrykker, iflg. Huang, den niende måned, Oktober. (yang i topline)

Heksagram 2 udtrykker, do., den tiende måned, November (yang ude) og

Heksagram 24 udtrykker, do., den ellefte måned, December (yang i bundlinie).

Øverste plads (toplinien) i heksagrammet er yin og udenfor begivenhederne: har bevæget sig ud af syne; forladt grænsen for det opnåelige. (" is not active within the time, end, already withdrawn from the affairs of the time "; Wilhelm)

Øverste linie (toplinien) i heksagram 1, Det kreative. iflg. Wilhelms oversættelse:

"Hochmütiger Drache wird zu bereuen haben. [Hochmütiger Drache wird zu bereuen haben. [Denn was voll ist, kann nicht dauern]." - iflg. Rutts oversættelse:

" A dragon soaring away. There will be trouble " - iflg. Shaughnessys oversættelse:

"Resisting [neck/haughty] dragon; there is regret." - og iflg. Lynns oversættelse:

"A dragon that overreaches should have cause for regret [A dragon that overreaches

should have cause for regret: when something is at the full, it cannot last long]."

Den stærke yanglinie, den som ligger latent på heksagram 2's øverste plads (udtrykt i heksagram 23), befinder sig nu på en yin-plads (øverste plads er sjette plads; 6 er et lige tal og lige tal har yinkarakter - ligesåvel som bundlinien, første plads er et ulige tal, tallet 1, der har yangkarakter); Yin er stærkest udtrykt i heksagram 2 der jo består af lutter yin/brudte linier. Og dette kalder ligesom på konflikt; en konflikt der direkte udtrykkes i teksten til heksagram 2's øverste linie (toplinie)...

Øverste linie (toplinien) i heksagram 2, Det modtagende, iflg. Wilhelms oversættelse:

"Drachen kämpfen auf dem Anger. Ihr Blut ist schwarz und gelb. [Drachen kämpfen auf dem Anger: Der Weg geht zu Ende]." - iflg. Rutts oversættelse:

"Dragons war above the wilds. Blood falls as rain." - iflg. Shaughnessys oversættelse:

"The dragon fights in the wilds: its blood is black and yellow." - og iflg. Lynns oversættelse:

"Dragons fight in the fields, their blood is black and yellow. [Dragons fight in the fields: the Dao of Kun (Hex 2) has reached its limits]."

Og da sort symboliserer Himlen, yang, og gul symboliserer Jorden, yin, ses heri konflikten imellem dels, som direkte læst i teksten, vedrører at grænsen er nået for heksagram 2's ekspansion og dels den stærke yanglinies tilstedeværelse på en yin-plads (sjette linie).

—

Dragen forsvinder så at sige ud af syne og befinder sig nu, hvor yin-kraften ved Vintersolhverv er på sit højeste, i dybet; *beneath the lake./ hidden in the depths.*

På første linie (bund-linien) i heksagram 2 dominerer en yin-linie på en yang-plads (tallet 1 er ulige, yang)...

Første linie (bundlinien) i heksagram 2, Det modtagende, iflg. Wilhelms oversættelse:

"Tritt man auf Reif, so naht das feste Eis. [Wenn das Dunkle erst anfängt zu erstarren und auf diesem Weg fortmacht, so kommt es bis zum festen Eis]." - iflg. Rutts oversættelse:

"Frost underfoot again. Solid ice comes soon." - iflg. Shaughnessys oversættelse:

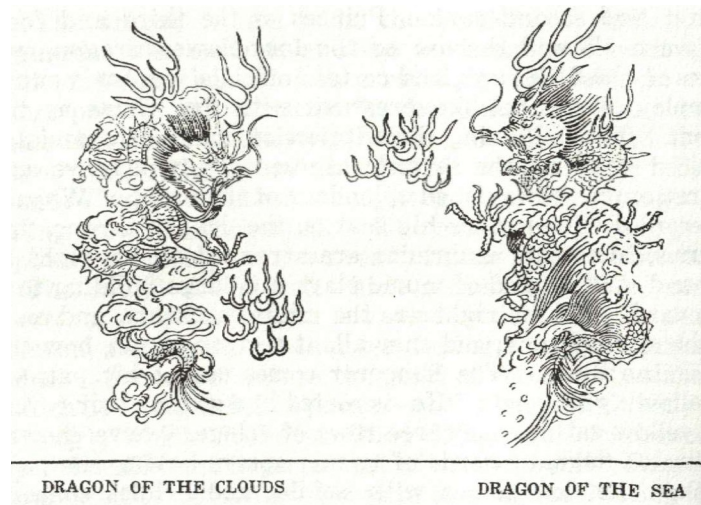
"Treading [Ritual] on frost: the firm ice will arrive." - og iflg. Lynns oversættelse:

"The frost one treads on reaches its ultimate stage as solid ice.[The frost one treads on becomes solid ice:This yin thing begins to congeal. Obediently fulfilling its Dao, it ultimately becomes solid ice]."

Dragen har forskellige former. Ifølge C.A.S. Williams, i hans bog 'Chinese symbolism and art motifs', er dragen sagt at have ni forskellige former i alt men der er tre hovedformer, nemlig **lung** som er den mest magtfulde og residerer i himlen; **li**,

som er uden horn og residerer i havet samt *chiao* som residerer i sumpe samt huler i bjergene.

I samme bog antydes at dragen er naturens og tingenes dynamiske kraft; den anes i tordenen og lynet som dens røst og flængende kløer. Om foråret stiger den op fra dybet som den igen søger tilbage ned i om efteråret hen mod vinteren; og mon ikke den, ligesom den former skyerne og strømhvirvlerne i havet, også danner isen ?

YIN - HIMLEN	LIGE OP	GÅENDE - UDENFOR - FORAN	ENDEN - UDENFOR TID	TOP	ANALOG MED TREDJE
--------------	---------	--------------------------	---------------------	-----	-------------------

YANG - HIMLEN	LIGE FREM	GÅENDE - UDENFOR - FORAN	HERSKEREN - MANDEN I ÆGTESKABET	FEMTE	ANALOG MED ANDEN
---------------	-----------	--------------------------	---------------------------------	-------	------------------

YIN - MENNESKET	TIL VENSTRE	GÅENDE - UDENFOR - FORAN	MINISTEREN - FRUEN I ÆGTESKABET	FJERDE	ANALOG MED BUND
-----------------	-------------	--------------------------	---------------------------------	--------	-----------------

YANG - MENNESKET	TIL HØJRE	KOMMENDE - INDENFOR - BAGVED	OVERGANGSLINIE	TREDJE	ANALOG MED TOP
------------------	-----------	------------------------------	----------------	--------	----------------

YIN - JORDEN	LIGE TILBAGE	KOMMENDE - INDENFOR - BAGVED	MYNDIGHEDER - SØN - KVINDE	ANDEN	ANALOG MED FEMTE
--------------	--------------	------------------------------	----------------------------	-------	------------------

YANG - JORDEN	LIGE NED	KOMMENDE - INDENFOR - BAGVED	BEGYNDELSEN - UDENFOR TID - LATENT	BUND	ANALOG MED FJERDE
---------------	----------	------------------------------	------------------------------------	------	-------------------

Første kolonne er liniernes traditionelle egenskaber - Anden kolonne er heksagrammets, mulige, rumlige udtryk i terningen - Tredje kolonne er de to trigrammers (øvre: blå og nedre: grøn) traditionelle egenskaber - Fjerde kolonne er Richard Wilhelms reference til liniernes egenskaber (se: I Ching, Book II, part II, The structure of the hexagram sect. 4) og Sjette kolonne er liniernes interrelation iflg. Richard Rutt (se: Zhouyi, a bronze age document, side 372 i 2007udgaven).

Jeg vil slutte denne afdeling, om liniernes egenskaber, af med citat fra De ti Vinger, som gengivet i Richard Rutt's bog Zhouyi, sjette vinge, *Dazhuan* II, part II, kap. 6, 9 og 10:

VI *"Læreren sagde: 'Qian [hex 1] og Kun [hex 2] , er de ikke to porte til forståelse af Yi [I Ching] ?'*

Qian er eksistensen af Yang og Kun er eksistensen af Yin. Når Yin og Yang forener deres styrke formes hele og brudte linier, omfattende Himlen og Jordens elementer, og tilvejebringer kontakt med ånderne.

Heksagrammernes benævnelser varierer men ikke uden mening. Ved granskning af deres udtryk, opdager man da ikke en forgangen æra's erfaring ?

For: Yi blotlægger fortiden men oplyser fremtiden, så små tilskikkelser kan øjnes og det skjulte klarlægges. Det er sammensat med passende timelighed, diskret hensyntagen, korrekt ordvalg og afgørende domme.

Ordene er få men deres indhold er essentielt og deres viid rækker langt.

Udtrykket er ophøjet og rådene er nænsomme, men de giver mening.

Situationen er lagt enkelt for, omend betydningen er dybsindig. Når et valg skal træffes viser Yi den rette opførsel for folk, til visshed for om et forehavende vil fejle eller lykkes."

IX *Yi er et skrift som starter med begyndelsen og bevæger sig mod slutningen:*

dette er dets egenskab. De seks linier forvandles indbyrdes for at udtrykke enhver begivenhed og dennes årsag.

Begyndelseslinien er svær at se,

slutningslinien er let at se:

de er roden og kronen.

Begyndelseslinien danner en antydning,

Slutningslinien danner en afgørelse;

men at sondre detaljerne, afgøre retmæssigheden,

og dele sandt fra falsk,

ville ikke være muligt uden de mellemliggende linier.

Dog, spørgsmål om liv og død, godt og slemt kan sikkert vides.

Den erfarne kan, ved at kigge på heksagramudsagnet opfatte det meste.

Den anden og den fjerde linie har samme styrke, men forskellig rang.

Deres værdi er ikke den samme;

Den anden linie er normalt indbydende

Den fjerde linie er normalt afvisende.

Den brudte linies Dao [skæbne] er ikke gunstig hvis den er langt fra midten:

Ingen ulykke ! er varslet, som den brudte linie i midten fordrer.

Den tredje og den femte linie har samme styrke, men forskellig rang.

Den tredje er normalt uheldig,

Den femte er normalt gunstig.

Disse er indeholdt i høj og lav rang.

Hvis brudte, varsler de problemer;

Hvis hele, varsler de fremgang.

X *Yi er et omfangsrigt skrift der dækker alle anliggender.*

Det indeholder Himlens Dao,

det indeholder Menneskets Dao,

det indeholder Jordens Dao.

Det indeholder alle tre

og fordobler dem;

Så er der seks -

seks: dog, ingen foruden de tre's Dao.

Dao har forandring og bevægelse,

udtrykt i linier.

Linier har pladser,

udtrykt ved hændelser.

Hændelser har gensidige tilknytninger,

udtrykt ved tegn.

Når tegn ikke passer til hinanden, *)

indtræffer gode og dårlige varsler.

(Jeg har i min oversættelse brugt nogle andre udtryk end de, som fra ordbogen direkte fremgår; eksempel: 'Disse er indeholdt i høj og lav rang. Hvis brudte, varsler de problemer; Hvis hele, varsler de fremgang.' - '*These are levels of rank and lowliness. If broken, they are dangerous; if whole, they mean triumphing.*')

*) Egentlig mønstre, *patterns*, og forklaret i Richard Lynns 'I Ching, The classic of changes' som at yinlinier på yangpladser og yanglinier på yinpladser er i modstrid. (note 55 til kommentarerne, del to)

En bemærkning om de mytiske symboler

" *En helikopter ((Græsk) helico, præfixet spiral-, og pteron, en vinge) er et luftfartøj, der er tungere end luft, og som under flyvning bæres oppe ved luftens virkning på en eller flere motordrevne rotor, der drejer sig om i hovedsagen lodrette akser. Det klassiske helikopterdesign med den store, vandrette hovedrotor og den lille lodrette halerotor blev patenteret af Igor Sikorsky i 1931. Andre design findes med to modsat drejende hovedrotorer på enten hver sin aksel eller på en fælles aksel.... "*

Fra Wikipedia onlineleksikon. Hvorvidt ovenstående er rigtigt er underordnet, men vi kan i dag få en fornemmelse af hvad en helikopter er, ved læsningen.

Før opfindelsen vidste ingen hvad det var; i dag ved vi det. Men vil de om tusind år vide det, omend beskrivelsen var mere omfangsrig? Luft, lodret, vandret, drejende, og muligvis også fartøj og vinge, er ord som nok vil 'overleve', men hvad med rotor og aksler? Det er **underforstået** at man ved hvad rotor og aksler er for forståelsen af hvad en helikopter er; ved man ikke det, vil man næppe heller kunne forstå hvad en helikopter er....

Heksagram 33 er benævnt *Tilbagetoget* i den mest gængse oversættelse i Vesten i dag; Richard Wilhelms. Men i den tidligste overlevering er det benævnt *Gris*; Richard Rutt, Zhouyi - a bronzeage document. Heksagrammet omfatter ikke hvad en gris er, men sandsynligvis hvad en gris symboliserede; og dette var ganske givet underforstået for forståelsen af heksagrammets budskab.

I kinesisk astrologi kan man fornemme hvad det kan have symboliseret. Stjernetegnet for det vesterlandske *Fiskene* er analogt med *Grisen (Vildsvinet)* og en eksempelvis beskrivelse har jeg her taget fra Kina-portal.dk :

" ....Grisens karakter kort:

De positive egenskaber:

Gavmild, tolerant, galant, oprigtig, humoristisk, munter, omsorgsfuld, og egentlig meget intelligent.

De negative egenskaber:

Naiv, egoistisk, humørsyg, egenrådig og glad for smiger

De heldige tal for Grisen: 1, 3, 4, 5, 8, 16, 34, 41, 48

Generelle karaktertræk:

Personer, der er født i Grisens år, er de høfligste og mest ædelmodige i den kinesiske Zodiak. De kan også være temperamentsfulde og impulsive. De besidder en stærk vilje der ikke kan ændres eller knægtes, en indre styrke, umuligt at overvinde. Personer fra Grisens år vil arbejde på en opgave indtil den er fuldført. De har en fantastisk evne til at blive ved med noget. Personer fra Grisens år er evige studenter og er meget ærlige på alle områder. "

Her er det til gengæld ikke underordnet hvorvidt karakteregenskaberne er rigtige dvs. korrekt overensstemmende med den astrologiske overlevering; jeg ved ikke om ovenstående er korrekt...

Derudover er der heksagram 15 hvis benævnelse er *Rotte (Wilhelms Beskedenheden)* som er analogt med det vesterlandske *Vædderens* stjernetegn. Heksagram 30 har benævnelsen *Pirol*, en gul spurvefugl, (Wilhelms *Det der hæfter ved noget, Ilden*) og hvad den har symboliseret dengang I Ching, eller Zhouyi, fik disse benævnelser skal man dykke dybere, i måske kinesiske sagn, for at kunne forstå.

Vi, i Vesten, har eksempelvis et udtryk som: 'stædig som et æsel', dvs. vi har tillagt æslet en

karakteregenskab, ligesom også andre dyr har fået en sådan tillagt. Kommer man fra et sted hvor denne egenskab ikke kendes tillagt æslet vil man opfatte det, måske som et last-dyr; og et sådant har netop den modsatte egenskab: at lette en for en byrde; medgørlighed.

At kunne forstå de råd I Ching giver angående noget så alvorligt som ens skæbne beror, for mig at se, på viden om nogle begreber der kun af og til er uddybet i heksagrammernes domme og billeder. Richard Wilhelms oversættelse er, hvad jeg har kendskab til af litteratur på området, den grundigste desangående.

Nanjing reglen

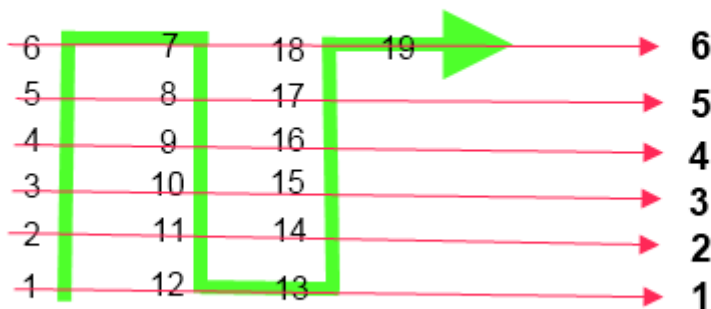
" Zahlen des Himmels gibt es fünf, Zahlen der Erde gibt es auch fünf. Wenn man sie an die fünf Plätze verteilt, so hat jede ihre Ergänzung. Die Summe der Zahlen des Himmels ist 25. Die Summe der Zahlen der Erde ist 30. Die Gesamtsumme der Zahlen des Himmels und der Erde ist 55. Dies ist es, was die Veränderungen und Umgestaltungen vollendet und Dämonen und Götter in Bewegung bringt. "

[Fra Richard Wilhelm udgaven, Ta Chuan (Den store lære), Afsnit I, kap. IX, § 2]

- (A) Talsummen af de ulige (Yang/himmel) tal: $1+3+5+7+9 = 25$. Talsummen af de lige (Yin/Jorden) tal: $2+4+6+8+10 = 30$. Summa summarum: 55.
- (B) De fire tal, som røllikestilkekalkulationen frembringer er ritualtal: 6, 7, 8 og 9.
- (C) Det laveste tal et heksagram kan frembringe er seks linier á tallet 6; $6 \times 6 = 36$.
Det højeste tal et heksagram kan frembringe er seks linier á tallet 9; $6 \times 9 = 54$
- (D) Der regnes med de tal, som ligger mellem hhv. 55 fratrukket (6×9) 54 og 55 fratrukket (6×6) 36 dvs.: tallene 1 til 19 på denne måde:

Tallene 1 til 19

Heksagrampladser

Skema 1

Ovenstående skema kan huskes som en slange: op til seks og hen til syv. Ned til tolv og hen til tretten. Op til atten og hen til nitten.

De røde pile-streger viser hvilke af de nitten tal (D) der svarer til hvilke heksagrampladser.

For eksempel: tallene 3 - 10 - 15 svarer til heksagramplads tre.

Retningslinierne for udvælgelse:

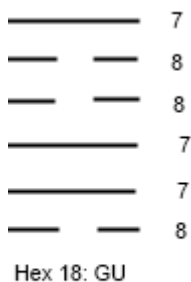
- 1: Hvis primærheksagrammet kun består af faste linier (ritualtal 7 og 8 (B)) udgør Dommen og Billedet oraklet, uagtet resultatet ved gennemtælling af røllikestilkene. [Eksempel 1]
- 2: Hvis primærheksagrammet kun består af bevægelige linier (ritualtal 6 og 9 (B)) udgør Dommen og Billedet i sekundærheksagrammet oraklet, uagtet resultatet ved gennemtælling af røllikestilkene. Undtagelsesvis gælder for heksagram 1 og heksagram 2 at oraklet udgør 'hvis alle linier er bevægelige' (Syvende linie forekommer kun i disse to heksagrammer).
- 3: Hvis den linie, som resultatet ved gennemtællingen af ritualtallene og subtraktion af tallet 55 (A) aflæst i skemaet [Skema 1] er en bevægelig linie (ritualtal 6 og 9 (B)) er denne linie oraklet uagtet andre bevægelige linier. [Eksempel 2]
- 4: Hvis den linie, som resultatet ved gennemtællingen af ritualtallene og subtraktion af tallet 55 (A) aflæst i skemaet [Skema 1] er en fast linie (ritualtal 7 og 8 (B)) [Eksempel 3] tages følgende i betragtning:
  - 4a: Når heksagrammet udgør færre end tre bevægelige linier udgør Dommen og Billedet i primærheksagrammet oraklet. [Eksempel 4]
  - 4b: Når heksagrammet udgør tre bevægelige linier former/transformerer de alle

sekundærheksagrammet, og såvel primær- som sekundærheksagrammets Domme og Billeder udgør oraklet. [Eksempel 5]

- 4c: Når heksagrammet udgør fire og fem bevægelige linier (ritualtal 6 og 9 (B)) former/transformerer de, som i 4b, sekundærheksagrammet hvis Dom og Billede udgør oraklet. [Eksempel 6]

Retningslinierne for udvælgelse samt de følgende seks eksempler er alle fra bogen Zhouyi - a bronze age document, forfattet af Richard Rutt;

Eksempel 1:

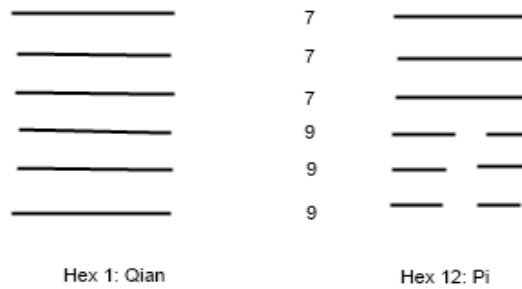
Resultat af ritualtal-kalkulation: $55 (A) - 45 (B) = 10$, som (ifølge skema 1) fokuserer på linie tre, men da linie tre er en fast linie (ritualtal 7 og 8 (B)) udgør oraklet primærheksagrammets Dom og Billede.

Eksempel 2:

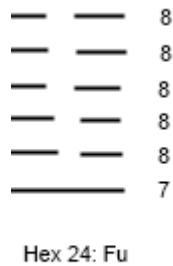
Resultat af ritualtal-kalkulation: $55 (A) - 45 (B) = 10$, som (ifølge skema 1) fokuserer på linie tre og da linie tre er en bevægelig linie (Ritualtal 6 og 9 (B)) udgør denne linie oraklet.

Eksempel 3:

Resultat af ritualtal-kalkulation: $55 (A) - 48 (B) = 7$, som (ifølge skema 1) fokuserer på toplinien, men denne er en fast linie; Oraklet udgør såvel primær- som sekundærheksagrammets Domme og Billeder i henhold til retningslinie 4 samt 4b.

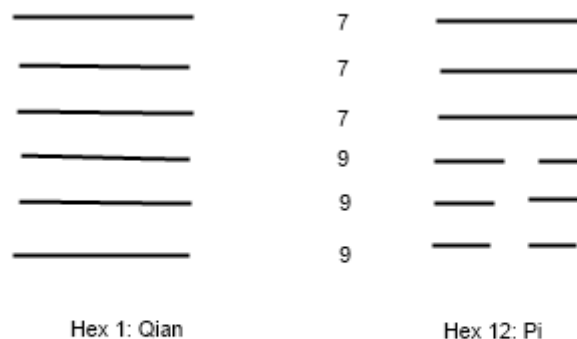
Eksempel 4:

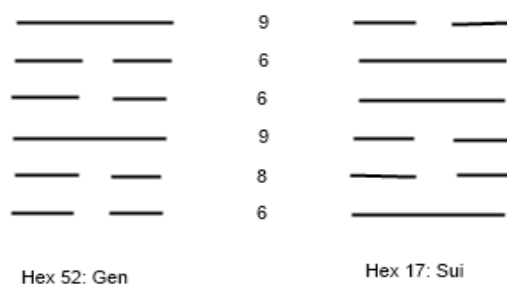
Uanset resultat af ritualtal-kalkulation er der ingen bevægelige linier; Dommen og Billedet udgør oraklet.

Eksempel 5:

Som eksempel 3, her retningslinie 4b: ' Når heksagrammet udgør tre bevægelige linier...' etc.

Eksempel 6:

Resultat af ritualtal-kalkulation: $55 (A) - 44 (B) = 11$, som (ifølge skema 1) fokuserer på linie to, men denne er en fast linie (ritualtal 7 og 8 (B)) og oraklet udgøres da af sekundærheksagrammets Dom og Billede i henhold til retningslinie 4c.

Fra: Richard Rutt, Zhouyi, side 170: Nanjing rules for oracle selection, i 2007 udgaven.

Nogle yderligere eksempler:

(Bundlinie til topline)

7-8-8-8-8-7 Dommen og Billedet udgør oraklet, da alle linier er faste.[pkt. 1]

9-9-9-9-9-9 Summen er 54 (B) som subtraheres fra 55 (A) og giver 1. I dette tilfælde er det imidlertid heksagram 1, hvor oraklet udgøres af den syvende kommentar, da alle linier er bevægelige. [pkt. 2] Det samme gælder for heksagram 2: 6-6-6-6-6-6.

6-6-9-6-6-9 Summen er 42 (B) som subtraheres fra 55 (A) og giver 13. I dette tilfælde udgør Dommen og Billedet i sekundærheksagrammet (7-7-8-7-7-8) oraklet, da alle linier er bevægelige. [pkt. 2]

6-7-8-8-7-7 Summen er 43 (B) som subtraheres 55 (A) og giver 12. Skema 1: bundlinien, og da denne er en bevægelig linie (ritualtal 6 og 9 (B)) udgør denne linie oraklet, og sekundærheksagram 7-7-8-8-7-7 opnåes. [pkt. 3]

6-6-6-7-8-8 Summen er 41(B) som subtraheres fra 55 (A) og giver 14. Skema 1: Anden linie, og da denne er en bevægelig linie (ritualtal 6 og 9 (B)) udgør denne linie oraklet, og sekundærheksagram 7-7-7-7-8-8 opnåes. [pkt. 3]

9-9-8-8-7-7 Summen er 48 (B) som subtraheres fra 55 (A) og giver 7. Skema 1: Toplinien, men da denne linie er en fast linie (ritualtal 7 og 8 (B)) og der endvidere er mindre end tre bevægelige linier, udgør Dommen og Billedet i primærheksagrammet oraklet. [pkt. 4a]

9-9-9-7-7-7 Summen er 48 (B) som subtraheres fra 55 (A) og giver 7. Skema 1: Toplinien, men da denne linie er en fast linie (ritualtal 7 og 8 (B)) og der endvidere er tre bevægelige linier, udgør oraklet såvel primær- som sekundærheksagrammets Domme og Billeder [pkt. 4b]

9-9-9-6-7-7 Summen er 47 (B) som subtraheres fra 55 (A) og giver 8. Skema 1: Femte linie, men da denne linie er en fast linie (ritualtal 7 og 8 (B)) og der endvidere er mere end tre bevægelige linier, udgør oraklet sekundærheksagrammets Dom og Billede. [pkt. 4c]

Skæbnehjulet.

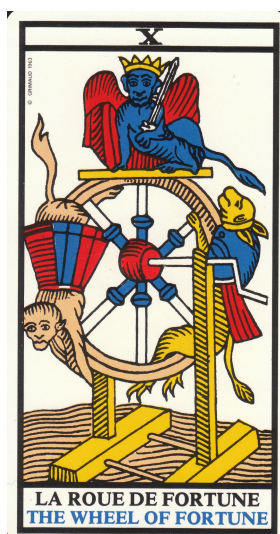

Fig. 1

Fig. 2 (Stort foto)

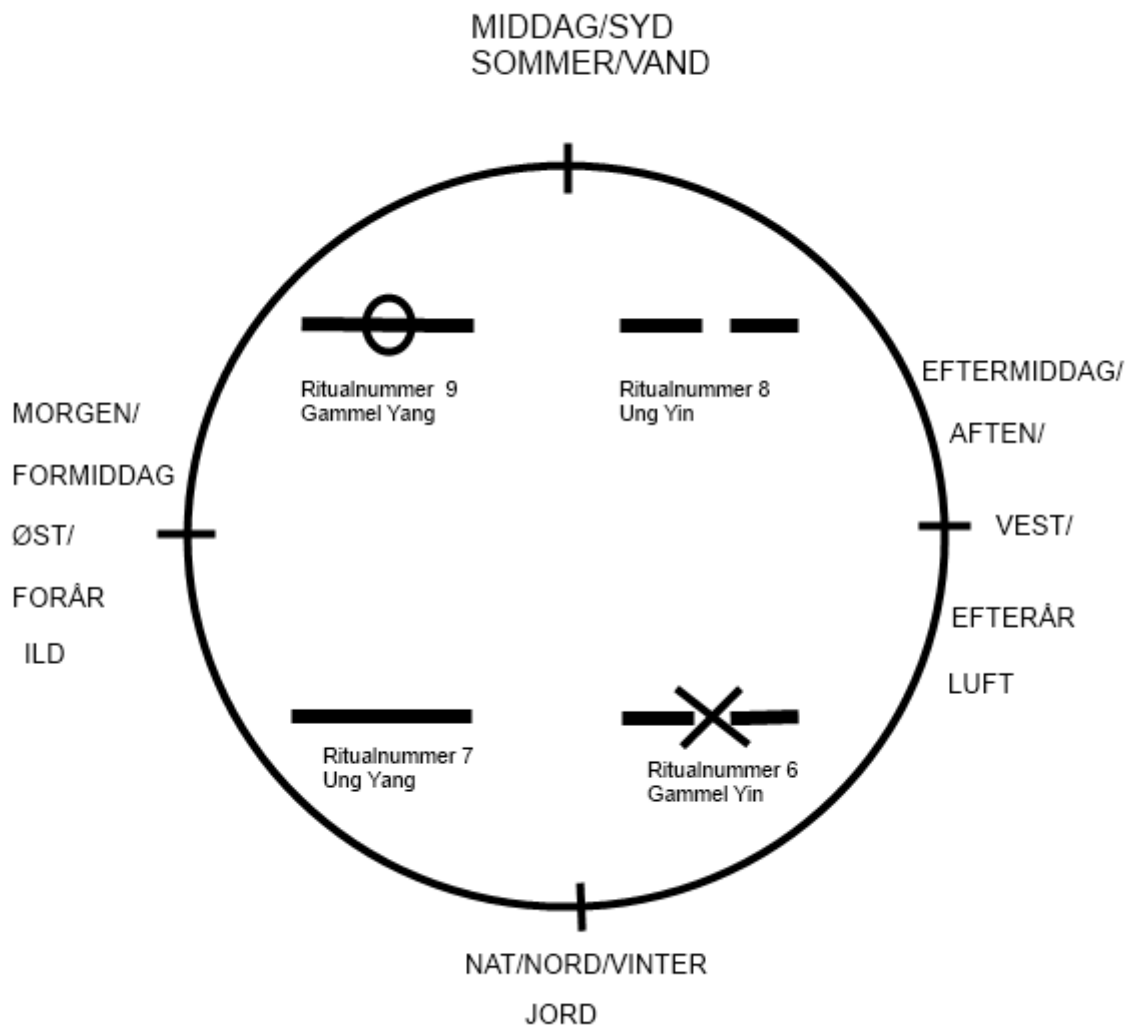

Fig. 3

Om morgenen står solen op, kulminerer og går ned igen om aftenen. Vi bliver født, vokser os store, bliver gamle og går bort. Naturen vågner om foråret, alting gror for så, hen over efteråret, at falme og dø/trække sig tilbage om vinteren.

Hele vejen igennem I Ching ser vi dette mønster, at tingene tiltager, kulminerer og aftager. Heksagram 2 er vinteren i "I Ching-kalenderen" og fra bunden vokser herefter de lyse (Yang) linier op, kulminerende i sommertilhvert med heksagram 1. Så begynder de mørke (Yin) linier fra bunden at vokse op indtil vinteren igen har magt.

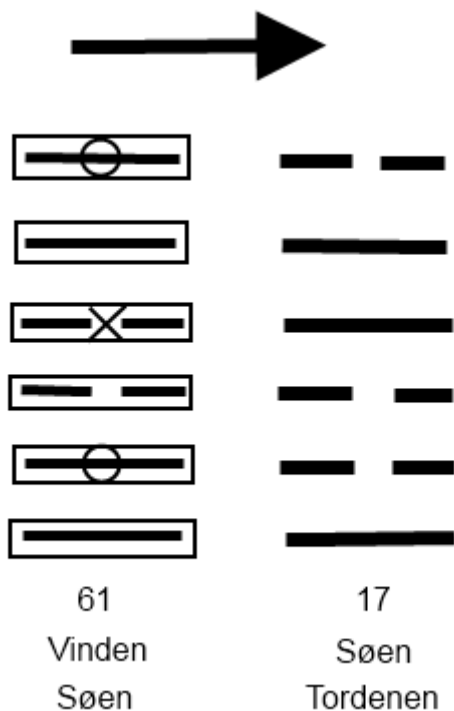
To steder er jeg stødt på noget som kan minde om dette. I middelalderens Europa findes et symbol kaldet Lykkens hjul. Figur 1 er fra et 1500'tals tarot-sæt og viser en slags bæster som mod urviserens retning stiger op, krones og går i forfald igen (Tilføjelsen af elementerne ild, vand, luft og jord i fig. 3 er relateret disses tilknytning i tarot til hhv. stave, bægre, sværd og mønter). Stort set samme symbolik findes i Figur 2, et kalkmaleri fra en 1200'tals kirke hvor den latinske tekst, her med urviserens retning siger: Regnabo (Jeg skal herske) til venstre, Regno (Jeg hersker) i toppen, Regnavi (Jeg har hersket) til højre, og Sum sine regno (Jeg er uden rige) - udvisket person - i bunden af opstillingen.

Midt i vinterens mørke kulde er kimen til foråret: ung yang, der ligesom med solopgangen og de første forårsvarsler kæmper sig op over horisonten/jorden og arbejder sig op til kulminationen: gammel yang. Gammel yang transformeres, når solen/sommeren atter går på hæld til ung yin. Hen mod aften/efterår når yin-kraften sin gammel yin-tilstand der så igen transformeres når vinteren/natten er omme, til ung yang.

På en måde kan man sige at der er fire cyklus'er: Skabelsen med hvad deraf følger. Individets fødsel med hvad deraf følger. Foråret med hvad deraf følger. Dagens gry med hvad deraf følger. Skabelsens cyklus og årets cyklus kan siges at være store og Individets livscyklus samt døgnets cyklus små. Uanset hvor mange cyklus'er man måtte finde indenfor dette mønster er der tale om cyklus'er dvs. gentagelser. Riger opstår, når deres storhed og forfalder: det er hvad historien lærer os. Og tillige det som I Ching hele tiden minder os om.

Ung yang, gammel yang, ung yin og gammel yin er tendenser og skal som afbildet i figur 3 ikke opfattes som egentlige linier. De seks pladser som heksagrammet består af er tomme: før verdens skabelse, individets fødsel, dagens gry og forårets komme etc. Jeg vil forestille mig disse tendenser ankomme til de tomme pladser i den rækkefølge som cyklus'en angiver: ung yang kommer ind på første plads, gammel

yang på anden, ung yin på tredje, gammel yin på fjerde, ung yang på femte og gammel yang på sjette plads - og se hvilken retning dette fører til.

Det nedre, indre trigram - det som kommer - har som billede **Søen**. Det omfatter to tredjedele af cyklus'en nemlig fra morgen/forår over middag/sommer til aften/efterår.

Det øvre, ydre trigram - det som går - har som billede **Vinden**. Det omfatter foruden den sidste tredjedel af cyklus'en, nemlig nat/vinter, også de to tredjedele af den kommende cyklus, morgen/forår samt middag/sommer.

Disse egenskaber indfinden sig på heksagrammets pladser former heksagram 61, der ifølge Richard Wilhelm har *Indre sandhed* som benævnelse.

Bevægelsen vil føre heksagram 17 *At følge*, stadig iflg. Wilhelm, med sig.

Men, tager jeg nu trigrammernes egenskaber som hhv. Det, som kommer og Det, som går, ind i bevægelsen, så skal det jo egentlig vendes om:

Morgen/forår - middag/sommer samt aften/efterår er jo Gående; Nat/vinter - morgen/forår samt middag/sommer Kommende. Og vender jeg det om vil det stadig udtrykke heksagram 61, men nu blot i flg. rækkefølge (fra bund til top): gammel yang - ung yang - gammel yin - ung yin - gammel yang - ung yang. Dette vil til gengæld føre heksagram 18, *Udbedring af skader*, med sig. Øvre trigram heri har som billede **Bjerget** og nedre trigram **Søen**.

Jeg vil ikke dømme om hvorvidt logikken i trigramegenskaberne - Det kommende og Det gående - skal følges her, som de jo egentlig burde: når dagen er omme og vi gør status, så hører morgen og formiddag jo til noget "som er gået" og aften samt nat til noget "som er kommet" inden den ny dags gry, der jo hører under Det kommende.... men vil tro at der er mere logik i at heksagram 61 følges af heksagram 17, med hvad det indebærer i trigram-billederne: Søen til Vinden og videre over i Tordenen til Søen; her 'bider det ligesom sig selv i halen' og antyder en slags cyklus.

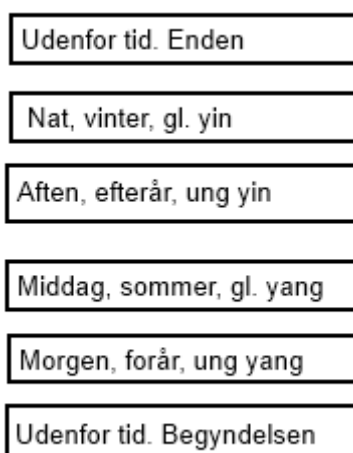
Hvad angår antallet af heksagrampladser, så lader de sig dele op i "den store" og "den lille" cyklus hhv. året og døgnet: 24 timer i døgnet er deleligt hermed, ligesom tolv måneder i året er det; men så bevæger vi os over i noget som ikke har direkte med dette afsnits hovedemne, skæbnens gang, at gøre.

I afsnittet 'Liniernes egenskaber' (s. 20) refererer jeg R. Wilhelms angivelse af heksagrampladsernes symbolik:

6. is not active within the time, end, already withdrawn from the affairs of the time
5. is the ruler, husband
4. is the minister, wife
3. is transitional
2. is the official in the country, son, woman
1. is not active within the time, beginning, not yet entered field of activity

[R. Wilhelm. Book II, part II, The structure of the hexagram sect. 4]

- og her ses at første (bund) og sjette (top) linie er "udenfor tid". Symbolikken refererer udelukkende til sociale forhold for de fire indre liniers vedkommende; ser jeg første linie som ulige dvs. yang og sjette linie som lige dvs. yin, så er også den skabende, maskuline, yang i bunden, på Jordens plads, og den modtagende, feminine, yin i toppen, på Himlens plads. Mellem disse to yderpoler vil jeg finde skabelsens, menneskelivets, årets og døgnets fire cyklus-trin: ung yang - gammel yang - ung yin - gammel yin i enten denne, eller i den modsatte rækkefølge; dog i årets og døgnets fremadskridende gang, nemlig morgen/forår, middag/sommer, aften/efterår og

nat/vinter.

Heksagramplads to og fem er traditionelt herskerpladser, da de udgør centeret for hhv. nedre, indre trigram og øvre, ydre trigram. Holder vi bund- og toppladserne uden for (- tid) udgør de begyndelsen og enden på den aktive (indenfor tid) cyklus. Såvidt mønsteret holdt op mod R. Wilhelms angivelse af heksagrampladsernes symbolik.

Et menneskes liv er en cyklus med en kendt, og en ukendt faktor; den kendte er at man er kommet til verden og den ukendte er den varighed man skal tilbringe i verden. Det, som afgør hvornår den ukendte faktor er kendt, er skæbnen - siger man. Jeg har også hørt sige at en sommerfugls basken med vingerne på den anden side af kloden teoretisk kan forårsage den orkan der sætter en ende på ens liv; lidt ligesom at en brat lyd i alperne kan udløse en lavine...

Skæbnens mønster synes dog kendt i det at vi fødes, vokser op og går bort. Blot er varigheden af denne cyklus ukendt. I I Ching er jeg stødt på tre 'varighedstyper': Den korte, udtrykt i dage - den mellemlange, udtrykt i måneder og den lange, udtrykt i år. Tre udpluk:

Heksagram 18, Dommen: "*.... Før påbegyndelsen tre dage....*"

Heksagram 19, Dommen: "*.... Kommer den ottende måned, indtræffer der uheld.*"

Heksagram 3, seks på anden plads: "*..... Ti år, så fortaler hun sig.*"

Tre , syv , otte og ti er de tal som nævnes igennem disse periodebestemmelser, tre hyppigst, otte kun en gang.

Jeg er endnu ikke stødt på en endegyldig forklaring på betydningen, kun gætterier lige fra kommentarerne til Wang Bi's oversættelse til James Legge's.

Tiden forholder sig, også i I Ching, til Jordens cirklen omkring Solen og Månens ditto omkring Jorden. Opfattelsen af varigheden af disse cyklus'er synes dog at variere: Når vi er små føles et år som en meget lang tid, og når vi er gamle "tager det ene år det andet"....

Foruden dag-, måned- og årsbestemmelserne benyttes i I Ching også udtryk som '*skynder han sig*' , '*tager han sig god tid*' og lignende (ikke ordret gengivet her), så tallene 3, 7, 8 og 10 må altså, siden de specifikt nævnes, have en afgørende mening i tidsbegrebet. Når jeg nu refererer til en note *, som antyder at 3 og 7 er yang, 8 og 10 yin og at dette forhold skulle spille ind på meningen, så er det i mine øjne også kun gætteri. Hele tiden bliver der fundet arkæologisk materiale som stykke for stykke kaster mere lys på forståelsen af I Ching og måske også en dag på dette forhold.

* James Legge, I Ching, Noten til heksagram 19

Tid

Hvis den som, på en vej man går ad, kommer en i møde og passerer en så vil vedkommende bevæge sig videre ud ad den vej ad hvilken man er kommet, og hvis vejen gøres til et billede på tiden, så vil vedkommende bevæge sig tilbage ind i ens fortid. Hvad der ligger hinsides bakkekammen er ukendt for en, såvel som det der ligger bag den bakke man just har lagt bag sig, er kendt for en - men ukendt for den som passerede en. Først på toppen af bakken kan man se hvad der venter en, ligesom man først ved hvad der hændte en, når tiden er gået.

Da jeg var lille spøgtes der med at kineserne stod på hovedet, vel nok fordi man sagde at Kina ligger på den anden side af Jorden; da jeg i voksenalderen læste i kommentarerne til I Ching, De ti Vinger, stødte jeg på noget som kunne forekomme at være omvendt:

"..... At gøre status over fortiden er at følge tidens gang,

kendskab til fremtiden er at bevæge sig imod tiden.

Således klarlægger I Ching tiden i dens kommen og gåen."

[R. Rutt, Shuogua, Part I, 3] *)

Det er på en måde også logisk at fremtiden først ses, når "den er passeret og ligger i fortiden". For nu at bruge det billede jeg anvendte i indledningen, så har den der kommer mig i møde på vejen, og som bevæger sig modsat mig... kendskab til det, som jeg først senere vil møde.

Den der kommer mig i møde: er i dette billede kendskabet til fremtiden, den fremtid som jeg er på vej ind i; og: for *Den der kommer mig i møde* er dét som for mig er fremtid, fortid - billedsproget ihukommet.

Koger jeg nu hele dette 'billedkompleks' ned til det sprogligt set banale, så kan jeg udtrykke det med at viden om fremtiden ligger i kendskab til fortiden. Og dette kan ikke lade sig gøre medmindre hele tidsbegrebet udgøres af en cyklus. Og at alting bevæger sig i en cyklus, med dennes tiltagen og aftagen i sine modsætninger - Yin,

Yang - er hele grundlaget for moralen i I Ching; igen: som jeg har forstået det....

Idet jeg antager at det, som astronomerne i dag er nået frem til, er sandt så bevæger ikke alene vi, på Jorden, os rundt om Solen men Solen bevæger sig tillige rundt om vores galakses centrum; altså: rent fysisk bevæger vi os i en cyklus.

Vi har defineret tiden ud fra Jordens bevægelse omkring Solen. Denne bevægelse har vi inddelt i overensstemmelse med de behov vi gennem tiden har haft; for at kunne vide hvornår det er den rette tid til at så, rette tid til at høste osv. - vi har frembragt en kalender. Eller måske rettere: den kendsgerning at vi er underlagt denne cyklus har frembragt den....

Uagtet vores vilje, så følger vi den.

Antonio da Silva, dette hjertensvarme menneske fra Portugal, jeg var så heldig at træffe bekendtskab til, jeg husker ikke hvornår, sagde på et tidspunkt noget i grunden lidt underligt til mig, nemlig at han samlede på spiraler ! Bortset fra at der skal være lidt plads til humor så hentydede han faktisk til de forhistorisk nedfældede spiraler, som han var stødt på, mange steder rundt om i verden.

Spiraltegning ved Nazca i Peru
14° Syd 41' 17.80" / 75° Vest 07' 21.89"

Uraniaborg på Ven i Sverige
Fra omtrent samme højde som Nazcaspiralen

Jeg så i fjernsynet for et lille stykke tid siden (jeg skriver nu foråret 2012) en udsendelse om Månen, og bortset fra at Månen bevæger sig rundt om Jorden i en ellipsebane, ligesom Jorden bevæger sig omkring Solen i en ellipsebane, så øges Månens afstand til Jorden en ganske lille anelse om året; dvs. at tegner man Månens bane op grafisk, f.eks. fra år 0 til nu så vil man se et spiral-mønster. Denne gradvise bevægelse bort fra Jorden er forårsaget af en blanding af Månens banehastighed og massetiltrækningen (gravitationen).

Hvis tiden var cirkulær så ville alting gentage sig igen og igen og på nøjagtig samme periodiske måde; den samme eksistens som fødes, vokser og dør ville genopstå, vokse og dø igen og igen - Men sådan er det jo ikke. Når eksistensen er død, så er den for stedse borte; ikke dens art, men dens individualitet.

Endvidere foregår spiralmønstrets bevægelse i en retning ud, eller bort fra et center. Jeg tillader mig at tro, at tiden - der som begreb er dannet af bevægelse - ligeledes ekspanderer i en spiralbevægelse bort fra et center.... Dermed tror jeg også på at der er en begyndelse; fordi, havde tiden bevæget sig ind mod et center udefra, hvor derude, startede det så ? Og dette må så absolut henføres under kategorien tro, da jeg er så langt ude i det abstrakt-teoretiske at jeg aldrig ville kunne føre et bevis for denne, min tro.

Imidlertid er det sådan med spiralen, at lader man den rotere og betragter den fra snart den ene og snart den anden side, så vil den synes henholdsvis at bevæge sig indad og udad. Det kan også udtrykkes som at det afhænger af ens placering hvorvidt bevægelsen er indad eller udad. Bevægelsen indad er, som jeg altså tror det er, bevægelsen tilbage i tid: ind mod al begyndelses center. Vi bevæger os, om vi vil eller ej, frem i tid; vi bliver ført udad, bort fra altings begyndelses centret. For at blive i billedet, så kan vi ikke bevæge os om "på den anden side" af denne spiral og opleve dens bevægelse indad: tilbage i tid.

*) Her vil jeg også nævne teksten i R. Wilhelms udgave:

"..... *Das Vergehende zu zählen, beruht auf der Vorwärtsbewegung. Das Kommende zu wissen, beruht auf der rückläufigen Bewegung. Darum hat das Buch der Wandlungen rückläufige Zahlen.* "

[Richard Wilhelm, I Ging zweites Buch: Schuo Gua, kapitel II, § 3]

Messier 74, a stunning spiral galaxy
(Public ESO Spectroscopic Survey of Transient Objects)

Nogle kommentarer til trigram-egenskaberne

Hvad der har forvirret mig er de to opdelinger af trigrammernes rækkefølge i hhv.

Den tidlige himmels Orden og Den sene himmels Orden (se side 57 Fig. I). Det er ikke min agt at redegøre for historien bag disse udtryk; de har også andre udtryk - og mig bekendt er der heller ikke en sådan redegørelse tilgængelig i eksakt forstand... Richard Wilhelm giver en uddybende forklaring af forholdet, eller rettere af det kendskab man havde til det på hans tid - men forsøge at danne et slags overblik. Prøve at få sat trigrammernes symbolske betydninger skematisk op og endvidere finde de forskellige forfatteres udlægning af trigrammernes egenskaber.

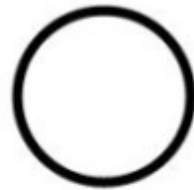
Et heksagram består af to trigammer. Det første, nedre, er 'det som kommer' og 'det indre' trigram. Det andet, øvre, er 'det som går' og 'det ydre'.

I De ti Vinger, kommentarerne til I Ching (læs f.eks. R. Wilhelms I Ching for nærmere), har trigrammerne tilknyttet sig forskellige betydninger. De fleste udgaver af I Ching jeg har læst, er nogle af disse sat som stikord ved hvert heksagrams billede. Hyppigst er det trigramegenskaberne Himmel, Jord, Vind/Træ, Bjerg, Sø, Torden, Ild og Vand medsamlet disses egenskaber, som Torden, Det opvækkende; Sø, Det muntre osv.

Andre gange har jeg fundet trigrammernes øvrige betydninger, som nævnt i De ti Vinger, påfaldende aktuelle for nogle situationer omkring min henvendelse til I Ching og dennes svar; senest i mit Forsøgsvis tolkning 16 ('skal- skal ikke').

Foruden at få sat trigramegenskaberne skematisk op, har jeg prøvet at kaste lys over noget i I Ching som har undret mig, nemlig de forholdsvis få hentydninger til verdenshjørnernes symbolske betydning, første gang forekommende i Dommen til heksagram 2, og har kigget på forskellige forfatteres udlægning til forståelsen af dette.

1)

Det Himmelske
1 - 3 - 5 - 7 - 9

Det Jordiske
2 - 4 - 6 - 8 - 10

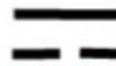
Aktion
Yang

Reaktion
Yin

Sommer

Efterår

Vinter

Forår

1

3

5

7

2

4

6

8

Det himmelske, spirituelle, bliver opfattet som rundt og det jordiske, legemlige, bliver opfattet som firkantet (hhv. ritualtallene 7 og 8). Det himmelske har de ulige tal hvis sum er 25 og det jordiske har de lige tal hvis sum er 30.

Trigrammernes egenskaber er forskellige fra "Den tidligere himmels Orden" og "Den senere himmels Orden".

1, 3, 5 og 7 har overvægt af Yanglinier og dermed ulige tal.

2, 4, 6 og 8 har overvægt af Yinlinier og dermed lige tal.

1) Fra Richard Wilhelm, I Ching, Ta Chuan kap. 11 (Trigram rk.flg. min egen)

Nedenstående tabel skulle give en oversigt; tallene i første kolonne henviser til ovenstående røde tal ved de otte trigrammer:

2)	NAVN	Den tidligere himmels Orden	Den senere himmels Orden	
1	<i>Ch'ien</i>	SYD Sommer [Det stærke]	NORDVEST - Himmel - Fader - Det skabende - Virker i: hovedet/hesten (legemsdel/dyr) - rundt - fyrsten - metallet - kulden - isen - dybrød - træfrugt -	6
2	<i>K'un</i>	NORD Vinter [Det hengivne]	SYDVEST - Jord - Moder - Det modtagende - Virker i: bughulen/koen (legemsdel/dyr) - jævn - tøj - kedel - sparsommelighed - stor vogn - formen - mængden - stammen - sort jord -	4
3	<i>Sun</i>	SYDVEST [Det indtrængende]	SYDØST - Vind/Træ - 1' datter - Det blide - Virker i: lårene/hanen (legemsdel/dyr) - rettesnor - arbejde - - langt - højt - hvid - fremskridt og tilbageskridt - uafgjort - duft -	2
4	<i>Kên</i>	NORDVEST [Det hvilende]	NORDØST - Bjerg - 3' søn - Det rolige - Virker i: hånden/hunden (legemsdel/dyr) - sidevej - små sten - døre og åbninger - frugter og frø - vægter - rotte - sortnæbbede fugle - fast, knudret træ -	8
5	<i>Tui</i>	SYDØST [Det glade]	VEST - Efterår - Sø - 3' datter - Det muntre - Virker i: munden/fåret (legemsdel/dyr) - tunge - troldkvinde - ødelæggelse og ituslåen - springe op og falde af - hård og salt jord -	5
6	<i>Chên</i>	NORDØST [Det bevægende]	ØST - Forår - Torden - 1' søn - Det opvækkende - Virker i: foden/dragen (legemsdel/dyr) - udbredelse - bestemt og heftigt - mørkegul - grøn bambus, siv og rør - stor vej - bælgfrugt - frodig trivsel -	1
7	<i>Li</i>	ØST Forår [Det lysende]	SYD - Sommer - Ild - 2' datter - Det der hæfter ved noget - Virker i: øjet/fasanen (legemsdel/dyr) - Solen - lynet - panser, hjelm og våben - tørhed - skildpadde - krabbe - snegl - musling - karetteskildpadde - træ som tørre ud øverst på stammen -	3
8	<i>K'an</i>	VEST Efterår [Det farlige]	NORD - Vinter - Vand - 2' søn - Det afgrundsdybe - Virker i: ørerne/svinet (legemsdel/dyr) - bøjning af lige og krumt - bue og hjul - grav - baghold - rød - gennemtrængende - Månen - en tyv - fast træ med meget marv -	7

- 2) Fra Richard Wilhelm, I Ching, Shuo Kua kap. 2. De i [] anførte attributter hører ikke specielt til Den tidligere himmels Orden. (Den tidligere- og senere himmels Orden: se bog II)
De grønne tal er trigrammernes klassiske rækkefølge iht. Den senere himmels Orden.

Verdenshjørnerne har i sig selv symbolske betydninger ud over de, som ovenfor er antydnet der varierer alt efter om det er Den tidligere- eller Den senere himmels Orden. Jeg har ikke direkte kunnet finde disse i Shuo Kua (eller "Ottende vinge").

De dukker op ved kommentarerne til heksagrammernes Domme i fire tilfælde og linier i to tilfælde, i Richard Wilhelms udgave af I Ching.

Første gang ved **heksagram 2, Dommen:**

"....*Die Zeit der Arbeit und Anstrengung wird durch den **Westen** und **Süden** ausgedrückt. Den der **Süden** und **Westen** ist das Symbol für den Ort, da das Empfangende für das Schöpferische arbeitet - wie die Natur im Sommer und Herbst....*" - "..... *Der **Osten** symbolisiert den Ort, da man die Aufträge von seinem Herrn erhält, und der **Norden** den Ort, da man über das Geleistete berichtet. ....*"

[Bog I]

Næste gang ved **heksagram 36, tredje linie:**

"..... *Das obere Kernzeichen, Dschen [Ch'ien], hat das Pferd zugeordnet, das untere, Kan [K'an], den Wagen: daher der Gedanke der Jagd. Li, an dessen Spitze der Strich steht, ist der **Süden**. 3)*"

[Bog III] 3) Sammenlign med ovenstående tabel, Den senere himmels Orden.

Næste gang ved **heksagram 39, Dommen:**

"... *Zur Beseitigung der Gefahr ist es wichtig, den ungefährlichen Weg zu gehen, nach **Südwesten** zu, wo man die Mitte bekommt, d.h. sich umgeben sieht von Gehilfen: die Neun auf fünftem Platz tut das. Wenn der Herr des Zeichens im äußeren Zeichen steht, heißt es: 'er geht hin', steht er im inneren, so heißt es: 'er kommt her'. Im **Nordosten** (**Norden** = die Gefahr, **Nordosten** = der Berg) kommt man auf einen ungangbaren Weg, der nicht weiterführt. ....*"

[Bog III]

Næste gang ved **heksagram 40, Dommen:**

" .... *Der **Südwesten** ist der Platz des Zeichens Kun [K'un], das Empfangende 4). Man ist schon aus der Schwierigkeit heraus, deshalb wird der Gegensatz, der **Nordosten**, nicht mehr genannt. Kun hat die Bedeutung der Menge.....*"

[Bog III] 4) Sammenlign med ovenstående tabel, Den senere himmels Orden.

Næste gang ved **heksagram 46, Dommen:**

" .... *Nur muß man sich an die Arbeit machen; den Tätigkeit (dies die Bedeutung des **Südens**) ist von Heil.*" [Bog I]

Sidste gang ved **heksagram 63, femte linie:**

" ..... *Die Zwei, die im Kernzeichen Kan steht, ist der **westliche** Nachbar; denn Kan steht bei den Zeichen des früheren Himmels im **Westen** 5). Die Vier, die im Kernzeichen Li steht, ist der **östliche** Nachbar, denn Li steht Kan gegenüber. 5).....*"

[Bog III] 5) Sammenlign med ovenstående tabel, Den tidligere himmels Orden.

Jeg har ikke i Richard Wilhelms kommentarer kunnet finde andre forklaringer på

disse verdenshjørners symbolske betydninger.

Alfred Huang har kun en uddybelse af denne art i en kommentar til heksagram 2:

*"..... King Wen's Decision on the gua says, "Favorable in the **southwest**: finds friends. In the **northeast**: loses friends." The directions in the I Ching are based upon King Wen's arrangement, the eight primary gua stand for eight directions. **East, west, south, and north** are represented, respectively, by Thunder; Lake, Fire, and Water; **southwest** is Earth, **northeast** is Mountain, **southeast** is Wind, and **northwest** is Heaven. Since **southwest** is the direction of Earth, there one will find friends. **Northeast** is the opposite direction, so there one loses friends.*

*Another interpretation points out that **west** is the position of Earth [K'un] and Lake [Tui] and **south** is the position of Wind [Sun] and Fire [Li]. These four gua carry the yin quality (a mother and three daughters). On the other hand, **east** is the position of Mountain [Kên] and Thunder [Chên], and **north** is the position of Heaven [Ch'ien] and Water [K'an]. These gua carry the yang quality (a father and three sons). .... "*
[The complete I Ching]

Richard J. Lynn (i sin udlægning af Wang Bi's tekst):

Heksagram 2, Dommen: *"..... It is fitting to find friends in the **southwest** and to spurn friends in the **northeast**. To practice constancy with serenity means good fortune. {The **southwest** is the land of utmost nurturing and belongs to the same Dao as Kun (K'un). Thus the text says "find friends". The **northeast** is the opposite of the **southwest**. Thus the text says "spurn friends". When yin is manifest in something, that something must distance itself from its own kind and go to the opposite [yang] kind, for only then will it garner the good fortune derived from practicing "constancy with serenity"}*

Heksagram 39, Dommen: *"Adversity is such that it is fitting to travel **southwest** but not fitting to travel **northeast**. {The **southwest** consists of level ground; the **northeast** consists of mountains. If when one is afflicted with trouble, he goes toward flat land, such trouble will disappear, but if he goes toward mountains, "the way [Dao] will peter out".}..... "*

Heksagram 40, Dommen: *"Release is such that it is fitting to travel **southwest**. {The **southwest** indicates the mass of common folk. When one dispels trouble and rescues a dangerous situation, it is fitting to extend such a thing to the masses. The encounter with trouble here does not result in coming to grief in the **northeast**, so this is why nothing is said about "not fitting to travel **northeast**."} ....."*

Heksagram 46, Dommen: *"... {It is by the soft and weak going south that such a one shall cling to the great brightness there.}... Og i kommentar til denne forklaring:*

"... as the *south* is the land of the bright yang force..." [note 2]

De verdenshjørner som her bliver omtalt er altså: Øst, Syd, Sydvest, Vest, Nord og Nordøst. Endvidere nævnes at de enkelte verdenshjørnes symbolske attributter finder deres diamentrale modsætning i deres modsat rettede verdenshjørne.

Øst: her modtager man hverv fra sin herre (Wilhelm).

Syd: aktivitet (Wilhelm) og, yang-kræftens oplysning (Lynn)

Syden og Vesten: hvor det modtagende arbejder for det skabende (Wilhelm)

Sydvest: den ufarlige vej (Wilhelm) og, hvor man finder venner samt folkemængden (Lynn)

Nord: hvor man beretter om det udførte; til sin herre (Wilhelm)

Nordøst: ufremkommelig vej som ikke fører videre (Wilhelm) og, stedet hvor man vrager venner, hvor vejen munder ud (Lynn)

Kun Nordøst og Sydvest fremstår direkte som modsætninger i ovenstående karakteristik.

Som Richard Wilhelm skriver i kommentaren til heksagram 2, Dommen, er Syden og Vesten de regioner hvor Det modtagende arbejder for Det skabende, som naturen om sommeren og efteråret. Sommeren og efteråret er syd hhv. vest og henviser til Det skabende, Himlen, og Det farlige, Vandet, ifølge **Den tidligere himmels Orden**. Det henviser imidlertid til Det der hæfter ved noget, Ilden, hhv. Det muntre, Søen, i følge **Den senere himmels Orden....**

I kommentaren til Dommen i heksagram 39 lyder det at nord er Det farlige (Det afgrundsdybe) og at nordøst er Bjerget; dette er i henhold til **Den senere himmels Orden...** På samme måde er kommentaren til heksagram 40, Dommen, henholdende sig Den senere himmels Orden: sydvest er stedet for Det modtagende (se: skema side 53)

Og så en opstilling som viser trigrammerne i en opstilling i deres "familieordensbetydning" - for nu at bruge det udtryk - hvor der redegøres for hvorfor to brudte med en ubrudt streg angiver sønnerne og ditto to ubrudte med en brudt streg angiver døtrene. (Selv antog jeg det for ulogisk at det var således, da min logik fortalte mig at

overvægt af ubrudte streger måtte antyde han- og ditto overvægt af brudte streger hunkøn) :

Ritualtallenes tilstedeværelse i trigrammerne ¹⁾

☰ er 3 (Det himmelske)   ☷ er 2 (Det jordiske)

Ritualtallene optræder i trigrammerne i og med at Faderen har summen 9 (3+3+3) de tre sønner har summen 7 (2+2+3). Moderen har summen 6 (2+2+2) og de tre døtre har summen 8 (3+3+2)

1) Ritualtallene er de fire tal man tildeler hhv. de foranderlige (gl. yang og yin) og uforanderlige (ung yang og yin) linier i heksagrammet.

(En sammenfatning af dette afsnit ses i oversigt [Hér](#))

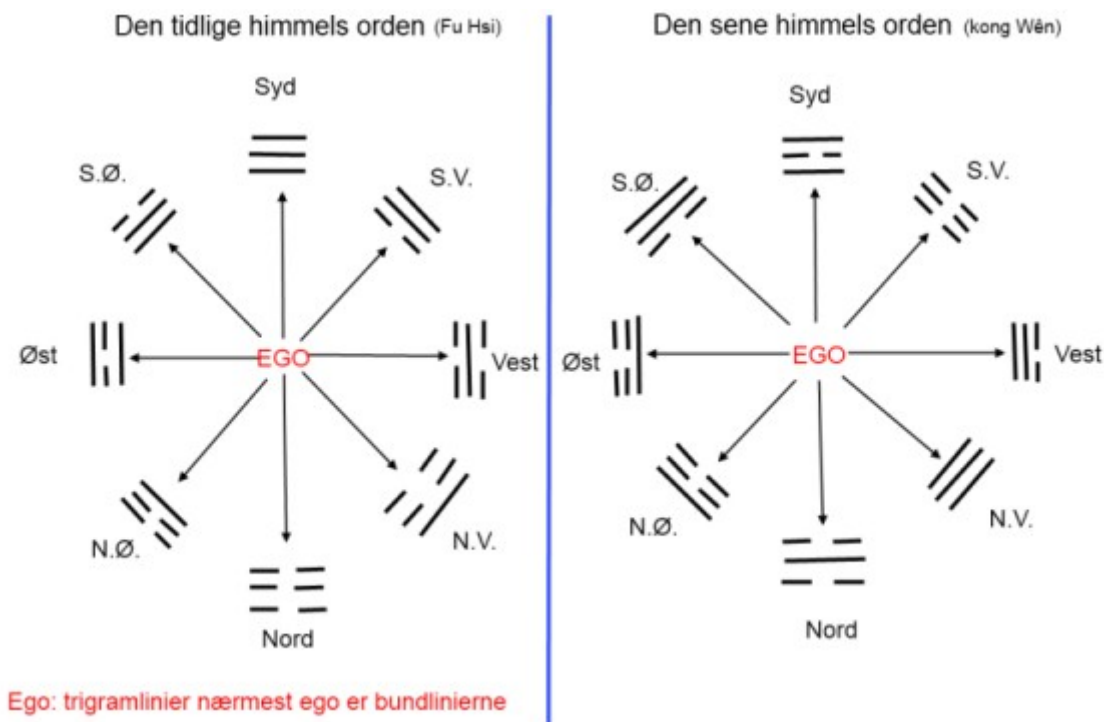

Fig. I

Hvad man lægger mærke til ved Den tidligere himmels Orden (Fig. I), er at egenskaberne iflg. tegnene er modsat-rettede (diametralt) på flg. måde:

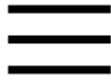

 Fader	 Moder	Syd overfor Nord
 1' søn	 1' datter	Nordøst overfor Sydvest
 2' søn	 2' datter	Vest overfor Øst
 3' søn	 3' datter	Nordvest overfor Sydøst

Fig II

Kompasretningen (med uret) er: Syd - Sydvest - Vest - Nordvest, og
 Nord - Nordøst - Øst - Sydøst.

- og holdt op mod Den senere himmels Orden (Fig. I):

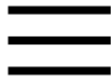

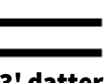
 Fader	 Moder	Nordvest til Sydvest
 1' søn	 1' datter	Øst til Sydøst
 2' søn	 2' datter	Nord til Syd
 3' søn	 3' datter	Nordøst til Vest

Fig. III

- er denne overensstemmelse mellem trigrammer og verdenshjørner ophørt på nær de to trigrammer for Nord til Syd.

Jeg vil ikke, på nuværende tidspunkt, udlede nogen konklusion men bemærke det.

Status

Disse betragtninger og forsøg på at vinde indsigt i logikken bag heksagrammerne og trigrammerne og den 'vestlige' logik jeg kender til, er opstået ganske spontant. I stedet for at vente med at notere mine tanker om f.eks. terningen og de seks heksagramlinier, til jeg havde fået det vendt og drejet i mit hoved, noterede jeg det fortløbende som det nu faldt mig ind. Det har medført at de, i starten angivne spekulationer ikke hænger sammen med den indsigt jeg senere er nået frem til....

Et eksempel: Side 3,

*Himlen/Lige op som en aktiv (Yang) tilstand Udvidelse
Himlen/Lige frem som en aktiv (Yang) tilstand Fremgang
Mennesket/**Til venstre** som en aktiv (Yang) tilstand Manden
Mennesket/**Til højre** som en passiv (Yin) tilstand Kvinden
Jorden/Lige tilbage som en passiv (Yin) tilstand Tilbagegang
Jorden/Lige ned som en passiv (Yin) tilstand Sammentrækning*

..... sammenholdt med side 6,

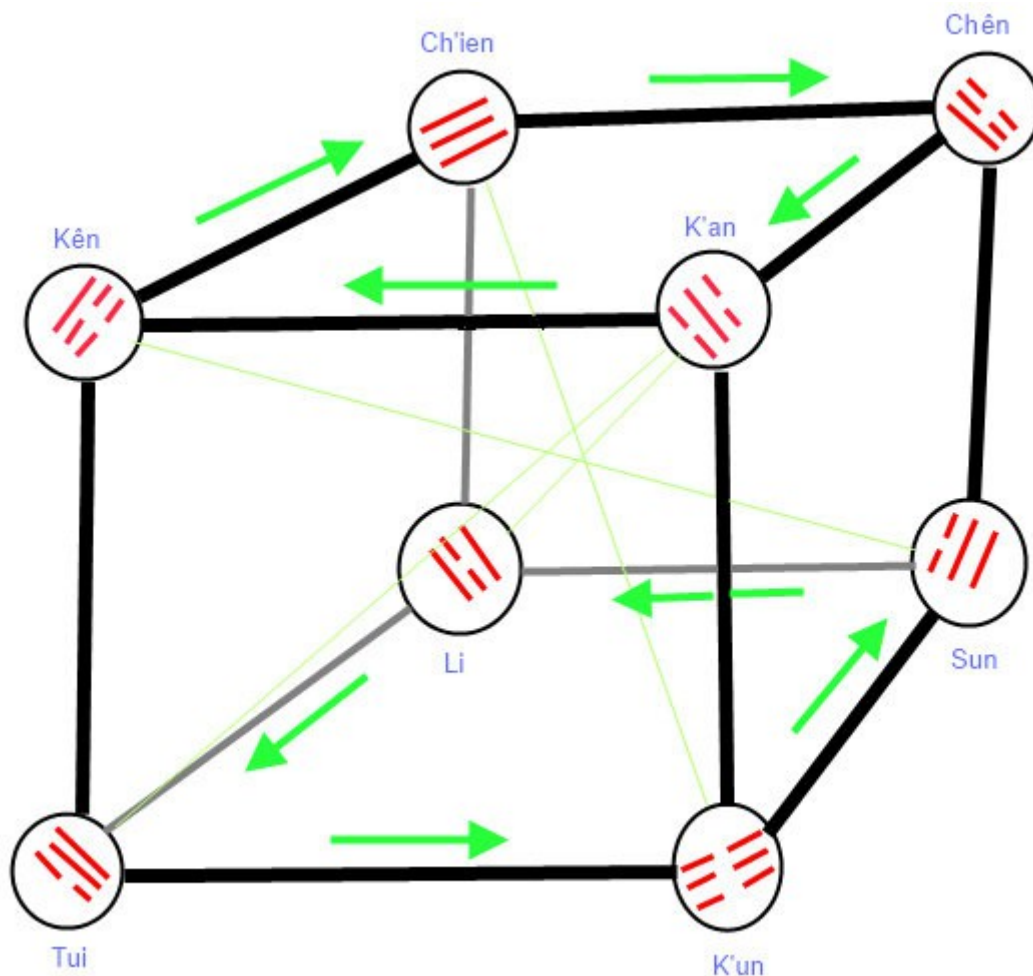
(".... the movement of yang is thought of as being toward the right and that of yin toward the left." Wilhelm, book III, hex 11, commentary on The image)

- altså en senere indsigt som burde have bevirket at jeg gik tilbage til side 3 og korrigerede det, således at tredje heksagramlinie læstes: *Mennesket/Til venstre* og vice versa fjerde linie: *Mennesket/Til højre*. (NB: heksagramlinier starter tælling fra neden og op errindres....). Jeg vil imidlertid fortsætte med at notere mine indsigter/spekulationer som de kommer når de kommer, i stedet for at foretage en stedse gentagende/tilbagegående korrektion.

Jeg føler at denne status var vigtig at tilføje her, af hensyn til de som måtte opfatte mine noter som endegyldige/statiske indsigter; disse tanker omkring I Ching har altså med andre ord snarere karakter af en "blog", som vi kender det fra internettet.

Terningen som medium.

Talrige er de metoder man kan benytte til opbygning af et heksagram. Fra de tidligste tider kendes sprækker i ben som fremkom ved ildpåvirkning, og som så blev tolket * ; stadig benyttet er røllikestilkeoraklet, som er omtalt meget tidligt i Shu Ching (Historiens bog, et af kinas klassiske værker) på linie med et såkaldt 'skildpaddeorakel'. Senere, og mest kendt i dag, anvendtes tre mønter til at opbygge heksagrammet. Foruden disse gamle metoder er talrige metoder kommet til, såsom deling af korn- eller småsten, papirkort, som i spillekort, og endelig terninger.

Terningens relation til I Ching kunne anskues på ovenstående illustration; den har seks sider: de seks linier. Den har otte hjørner: de otte trigrammer, og så har den endelig tolv kanter: de tolv måneperioder på et år; Månen og Solen spiller en stor rolle i filosofien bag I Ching. Vel vidende at denne sammenligning kan virke søgt så er det et faktum at de gamle kineseres forhold til tal til forveksling kan ligne det forhold til tal, som vi i Vesten kan finde hos blandt andre gamle græske filosoffer. Pythagoras satte planeternes baner ind i et talforhold som relaterede sig til musikalske harmonier; Sfærenes harmoni.... **

Der er blevet fremstillet specialterninger med otte sider, hver med et trigram og metoder er foreslået med flere terninger osv. Jeg har prøvet at opstille den mest

simple og ligefremme metode med én terning ([One dice](#)):

OPBYGNING AF HEKSAGRAM MED TERNING

Grundlæggende: En ubevægelig Yang-linie: har Ritualnummer (RN) 7 Ung Yang.

En bevægelig Yang-linie: RN 9 Gammel Yang.

En ubevægelig Yin-linie RN 8 Ung Yin.

En bevægelig Yin-linie RN 6 Gammel Yin.

Terningekastene: Første kast: bund- eller første linie. Andet kast: anden linie. Tredje kast: tredje linie.
Fjerde kast: fjerde linie. Femte kast: femte linie. Sjette kast: øverste- eller sjette linie.

Sjette kast: 6 øjne: bevægelig linie, ellers ubevægelig.

Femte kast: 5 øjne: bevægelig linie, ellers ubevægelig.

Fjerde kast: 4 øjne: bevægelig linie, ellers ubevægelig.

Tredje kast: 3 øjne: bevægelig linie, ellers ubevægelig.

Andet kast: 2 øjne: bevægelig linie, ellers ubevægelig.

Første kast: 1 øje: bevægelig linie, ellers ubevægelig.

Generelt: 1, 3 eller 5 øjne er Yang. 2, 4 eller 6 øjne er Yin.

Viser et kast hen til en bevægelig linie kastes en gang til: 1, 3, 5 øjne: Gammel Yang. 2, 4, 6 øjne: Gammel Yin.

Viser et kast ikke hen til en bevægelig linie vil 1, 3, 5 øjne være Ung Yang og 2, 4, 6 øjne være Ung Yin.

EKSEMPEL:

Sjette kast: 5 øjne

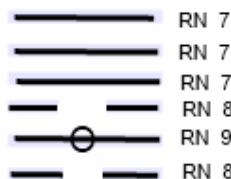
Femte kast: 1 øje

Fjerde kast: 1 øje

Tredje kast: 6 øjne

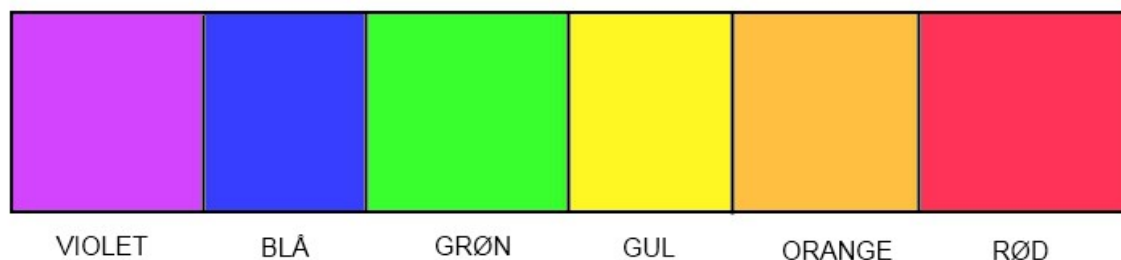
Andet kast: 2 øjne - der kastes en gang til: 5 øjne.

Første kast: 6 øjne

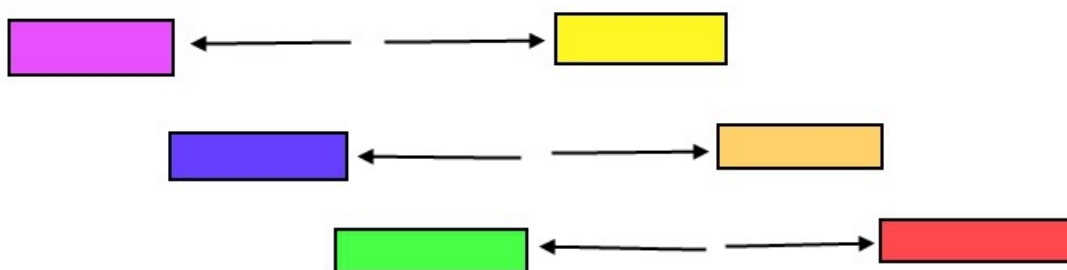

Regnbuespektret

med grundfarveblandingen dvs. uden mellemnuancerne

Komplementærfarvesættene

[Kigger man på en grøn farve i et stykke tid og lukker øjnene vil man for sit indre blik se en rød farve etc.]

Jeg vil slutte af med ovenstående oplæg til inspiration (se også et forsøg [Hér](#)); inspiration til at sætte de seks linier i et heksagram op mod andre størrelser end de, som jeg i denne lille gennemgang af liniernes egenskaber, startende med terningens eventuelle forhold dertil, over mere fantasifulde sammenligninger som f.eks. med de seks dage i mosebøgernes skabelsesberetning....

Farvespektret er en del af en større skala, det elektromagnetiske spektrum, og foruden synligt lys kan man måske forestille sig sammenligninger med andre dele af dette spektrum: det hørbare ?

* One of the most interesting features of Shang times was the use of special bones to ask questions about the future, a process called divination, or fortune-telling. Questions were inscribed on the bones, called oracle bones, then heated with a bronze poker. The cracks that appeared provided answers to the questions, which were then recorded on the bones. The related rituals included sacrifices and have provided much information about Shang times. Scholars say that

the rituals changed over time; eventually, the kings used them simply to prove that their decisions had been correct. But the impulse itself to divine or see the future—and therefore to control it—remained a powerful one. Divination was not only practiced by the Shang or by the leaders of Chinese culture. By no later than the eighth century b.c. the stalks of yarrow plants (also called milfoil) were being used to read the future. The system was set down in the *I Ching*, or *Book of Changes*. Newer systems of thought did not displace fortune-telling but instead gave new explanations and, in some cases, different methods. Magnetic needles seem to have been introduced into feng shui (a form of divination that uses geography to determine good and bad energies that affect future events) around the 11th century. Along with standardized manuals, they altered the science but retained its basic core and purpose. [Chinese mythology A to Z by Jeremy Roberts. N.Y. 2010. p. vi]

** om Pythagoras og sfærernes harmoni: "[Sfærernes Harmoni](#)". Hans Buhl. Stenomuseets venner, Århus cop. 2000